КОММУНИСТНУУД БА ПАРТИЙНАБЭШЭ ХҮНҮҮДЭЙ ХОЛБОО БАРИСААН ТАҺАРШАГҮЙ!

БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

№ 4 (4896) | 1946 он, январиин 5, суббото | Сэн 20 мүнгэн

Манай республикын хүдэлмэришэд, колхознигууд ба интеллигенци болбол Союзай Соведэй ба Национальностьнуудай Соведэй депутадуудай кандидадуудта өөһэдынгөө эрхимэй эрхимүүдые дэбжүүлэн дэмжэжэ байна.

ҺУНГУУЛИИН ҮДЭРЫЕ АЖАЛАЙ АМЖАЛТАНУУДААР УГТАЯ!

«Советскэ Союзай ажалшад! 1946 оной февралиин 10 болбол СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалтануудые хэхэ үдэр мүн. Манай арадай эрхим хүбүүд ба басагадые СССР-эй Верховно Соведэй депутадууд болгожо һунгая! Ажалай шэнэ баатаршалгануудые гаргажа, һунгалтануудые тэмдэглэе!» гэжэ Агууехэ Октябрьска Социалистическэ Революциин 28-дахи жэлэй ойдо зорюулжа гаргаһан лозунгнууд соогоо ВКП(б)-гэй Центральна Комитет бүхы советскэ арад зониие уряалһан бэлэй.

Большевистскэ партиин ЦК-гэй энэ уряалые өөһэдынгөө үдэр бүриин хүдэлмэри дээрэ гарай хүтэлбэри болгожо, советскэ бүхы арад зон өөрынгөө Верховно органдо һунгуули хэхээр бэлдэхэжэ байна. Баруун тээ немецко-фашистска эзэмдэгшэдые, Зүүн тээ японско империалистнуудые үй бута нэрьеһэн агуу ехэ илалта түйлаһан 1945 он үнгэрөө. Дүрбэдэхи Сталинска табанжэлые бэелүүлхэ мүн СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалта хэхэ, эгээ дүрбэн жэл соо хатуу шангаар үргэлжэлһэн туһа ажалгын дайн сэрэгэй һүүлдэхи, амгалан тайбан хүгжэлтын 1946 он эхилбэ.

Ленин-Сталинай парти ба тэрэнэй гениальна хүтэлбэрилэгшэ, арадуудай агуу ехэ вождь нүхэр Сталинай сэсэн мэргэн ударидалга доро, манай советскэ арад болбол өөрынгөө Эхэ оронойсэрэгэй ба экономическа хүсэ шадалые ушөө бэхижүүлжэ, Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайн сэрэгһээ гараба. Түүхэ домогто үзэгдөөгүй ехэ илалтануудаараа урманаа зоригжоһон советскэ хүнүүд ишагта ажалай үнэр бүтээсэнүүдые түйлажа, стахановскаар хүдэлмэрилхэ нэгэн хүсэлэнтэй.

СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалтануудые хэхэ үдэрэй хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрбэ. Энэ мүрысөөндэ ороһон нүхэр Прокопьев директортэй түрэнэй заводой стахановецууд нүхэр Шнякин, Смолинцев, Шулаев ба Старостин гэгшэд халаанайнгаа даалгабариие эрхим һайн шанартайгаар 450—500 процент хүртэр дүүргэжэ табангуугдаһай тоодо ороо. Мүн тус заводой хүдэлмэришэд Назаров, Демиденко болон бусад халзан соогоо хоёр нормо дүүргэнэд.

Паровозо-бүтээлгын заводой зэд шудхалгын цехын стахановецууд нүхэд Григорьев, Кононов, Просвирин, Микрибов ба Мергенова гэгшэд халаанайнгаа даалгабариие 250—300 процент хүргэр дүүргэжэ, социалистическэ уялгаа хүндэтэйгөөр бэелүүлнэд. Тэрэшэлэн жэлэйнгээ үйлэдбэриин программые болзорһоонь урид гансахан дүүргэһэн бэшэ, харин холо үлүүлэн дүүргээд, түсэбһөө гадуур хэдэн мянган-миллион түхэригэй продукци үгэжэ байһан ажаүйлэдбэриин предприятинууд, тэрэнэй цехүүд, олзоборилгын артельнүүд һүүлэй үедэ нилээдгүй олошоржо байһаниинь тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Мүн колхозно таряашадай дуулаажалай үнэр бүтээсэнүүдые түйлажа, энэ түүхэтэ үдэрые угтаха гэһэн патриотическа хүдэлөөн үргэдэнэ. Жэшээлхэдэ, Хоринн аймагай колхозууд малажал үсхэбэрилхэ гүрэнэйнгөө түсэбые ушөө декабриин 1-дэ адуу моридоор—100 процент, эбэртэ малаар—108,8 процент, хони ямаадаар—108,1 процент дүүргэбэ. Хэжэнгын, Яруунын ба Закаменай аймагуудай колхозууд малажал үсхэбэрилхэ гүрэнэйнгөө түсэбые бүхы түрэлөөрынь үлүүлэн дүүргээ. Тус аймагуудаар малай үбэлжэлгэ үнгэргэхэ гэһэн шухала хүдэлмэри амжалтатайгаар ябуулагдажа байна. Эндэхи эрэгтэй эмэгтэй колхознигууд түйлаһан амжалтануудаараа һанаагаа заахашье амараагүй, харин саашадаа ушөө ехэхэн амжалтануудые түйлажа, һунгуулиин үдэрые угтаха нэгэн зорилготойгоор, унаһан малгайгаа абангүйгөөр хүдэлмэрилнэ.

Республика соогоо эгээн томохон ажаүйлэдбэриин предприятинуудай нэгэндэ тоологдодог Улан-Удын паровозо-бүтээлгын завод жэлэйнгээ түсэбые мүнгэнэй талаар ушөө декабриин 20-до дүүргэһэн байгаа. Түмэрзамай узелай паровозно депогой коллектив шухала даалгабаринуудые хэхэ түсэбөө саг үргэлжэ үлүүлэн дүүргэнэ. Энэ депогой суута машинист, орденто, мүнөө һунгуулиин окружной комиссиин түрүүлэгшээр дэбжүүлэгдэһэн нүхэр Врублевскиин хүтэлбэри доро Верховно органдо һунгуули хэхэ үдэрэй нэрэмжэтэ паровозуудай колонно эмхидхэгдээд, тус колоннодо хабаадалсаха машинистнууд өөһэдынгөө паровозуудые графигай ёһоор жолоодожо, үнэтэ горючи ехээр арбилха гэхэ мэтын уялгануудые бэе дээрээ даажа абаха зуураа энэ харюусалгатай ба хүндэтэй уялгануудаа нэрэтэй түрэгэйгөөр дүүргэжэ байһан баримтанууд бии. Галуутануурай шахтернууд һунгуулиин үдэрэй нэрэмжэтэ вахтада жагсаад, үдэр ерэхэ тудам шэнэ-шэнэ илалтануудые түйлажа байха юм. Иигэжэ ажал хүдэлмэри дээрээ амжалтануудые түйлажа байһан фабрика, завод, колхоз, совхоз болон МТС-үүд яһала олон бии.

Тиибэ ябабашье, республикын олонхи колхозууд малажал үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэбые хангалтагүйгөөр дүүргэхэһээ гадна, малай үбэлжэлгые тиимэ һайнаар үнгэргэжэ шадаагүй байһан зандаа. Ерэхэ хабарай тарилгада хаһа саг сооһь бэлэдхэл хэжэ, намар-үбэлэй үедэ хэгдэхэ агротехническэ хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлжэ, ерэхэ жэлдэ үнэр баян ургаса түйлаха хүдэлмэри ушөөл хангалтагүйгөөр дүүргэгдэжэ байһаниинь тэмдэглэхэ ёһотойбди.

Ушар иимэһээ нютагуудтахи партийна, советскэ ба комсомольско организацинууд, мүн газартаряалангай органууд болбол СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалтануудые хэхэ үдэрэй хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөе ушөө үргэдхэхэ зуураа энэ түүхэтэ кампанитай дашарамдуулагдан дэлгэрһэн патриотическа хүдэлөөниие зүб замаарынь хүтэлбэрилжэ, эрэгтэй эмэгтэй хүдэлмэришэд ба колхозно тарияашадай бэе дээрээ даажа абаһан уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэ хэрэгтэнь халуун туһаламжа үзүүлхэ үүргэтэй болоно.

1946 оной үйлэдбэриингөө программые ажахын жэлэй түрүүшын үдэрһөө, һараһаа, кварталһаа эхилжэ гансахан дүүргэхэ бэшэ, харин холо үлүүлэн дүүргэхын түлөө ажалшан бүхэн хатуу шангаар тэмсээ һаа, бидэнэр 1945 ондо хэжэ бүтээжэ шадаагүй юумэнүүдээ дүүргэхэ байхамнай элитэ. Тиимэһээ ажаүйлэдбэриин предприятинууд бүхэн, колхоз, совхоз ба МТС бүхэн хамаг бүхы хүдэлмэреэ графигай ёһоор эмхидхэжэ, эндэ хараалагдаһан хэмжээ-ябуулгануудаа мэдэ дүүргэхын түлөө бэшэ, заатагүй холо үлүүлэн дүүргэхын түлөө тэмсэхэ үүргэтэй.

Нүхэд, эрэгтэй эмэгтэй хүдэлмэришэд ба колхозно тарияашад! СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалтануудые хэхэ түүхэтэ үдэрые ажал хүдэлмэри дээрээ шэнэ-шэнэ амжалтануудые түйлажа угтая! Һунгуулиин үдэрэй хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөе ушөө үргэдхэжэ, энэ мүрысөөндэ ажалшан бүхэниие элсүүлэе!

Дальневосточно Комиссида ба Япони тушаа Союзна Соведтэ СССР-эй хүдэлмэришэд томилогдобо

СССР-эй Арадай Комиссарнарай Соведэй тогтоолоор Дальневосточно Комиссида СССР-эй түлөөлэгшөөр А. А. Громыко, томилогдобо. Түлөөлэгшын орлогшоор нүхэр Н. В. Новиков томилогдоһон байна.

Генерал-лейтенант Деревянко болбол Япони тушаа Союзна Соведтэ СССР-эй члеээр томилогдобо. Генерал-лейтенант Деревянкын политическэ советнигээр нүхэр Я. А. Малик ба экономическа советнигээр нүхэр Л. А. Разин гэгшэд томилогдобо.

Вышинский, Гарриман ба Керр гэгшэдтэй румынска король хөөрэлдэбэ

БУХАРЕСТ, январиин 1. (ТАСС). Мүнөөдэр 17 часта СССР-эй Гадаада Хэрэгүүдэй Арадай Комиссарай Орлогшо А. Я. Вышинский, СССР-тэ һуугаа Холбоото Штадуудай элшэн сайд А. Гарриман ба СССР-тэ һуугаа Англиин элшэн сайд А. К. Керр гэгшэдһээ бүрилэһэн комисситай Король өөрынгөө ордондо Бухарестдэ уулзаба. Хөөрэлдөөн 1 час үргэлжэлбэ.

Улан-Удын паровозо-бүтээлгын заводой хүдэлмэришэдэй һунгуулиин урда тээхи хамтын суглаан дээрэ. А. Поповой фото.

Кяхтын 443-дахи һунгуулиин округ

Бурят-Монголой арадай уранзохёолшо Хоца НАМСАРАЕВАЙ кандидатура дэбжүүлэгдээ

КЯХТА, январиин 3. (Телефоноор абтаба). Аймагай томохон ба түрүү колхозуудаар, ажаүйлэдбэриин предприятинуудай коллективүүдээр болон сэрэгэй частьнуудаар олон тооной советскэ һунгагшадай эдибхитэй хабаадалгатайгаар һунгуулиин урда тээхи хамтын суглаанууд хаа-хаанагүй боложо, Союзай Соведтэ ба Национальностьнуудай Соведтэ һунгагдаха депутадуудай кандидатурые дэбжүүлхэ асуудал зүбшэн хэлсэжэ байна.

Адуу мал үсхэбэрилхэ гүрэнэйнгөө түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхэһээ гадна, адуугаа арбинтайгаар, бурууга булшантайгаар үбэлжэлгэдэ оруулжа байһан түрүү болохо «Улаан Табангут» хүдөө-ажалай артелиин клубта үсэгэлдэр, хүн зон олоор сугларба. Тэдэнэрэй нюур шарайень харахада хүхюун сэнгэлиг ба баяртай байба.

—Верховно органдо агууехэ вождьёо, тэрэнэйнгээ ойрын соратнигуудые, мүн эрхимэй эрхим хүбүүд ба басагадаа дэбжүүлэн һунгаха сагнай ерэбэл даа,—гэжэ тэндэ сугларагшад өөһэд хоорондоо хүхюун баяртайгаар хөөрэлдэнэ. Суглаанда ерэгшэдэй тоо минута бүхэндэ олошоржол байна.

—СССР-эй Верховно Соведтэ һунгагдаха депутадуудай кандидадуудые дэбжүүлхээр зарлагдаһан манай колхозой эрэгтэй эмэгтэй членүүдэй һунгуулиин урда тээхи суглаае нээһэн дээрэ тоолообо,—гэжэ правлениин түрүүлэгшые орлогшо нүхэр Гыгмытов соносхобо. ВКП(б)-гэй айкомой секретарь С. С. Коновалов болбол мүнөө болохоёо байһан Верховно органой һунгуули тухай, Верховно Соведэй депутадта эгээн эрхим түрүү хүнүүдые дэбжүүлхэ тухай асуудалнуудаар богонихон үгэ хэлэбэ.

Гансахан колхоз соогоо бэшэ, бүхы аймаг соогоо алдар суутай болоһон хонишон, мүнөө окружной һунгуулиин комиссиин членээр дэбжүүлэгдэһэн нүхэр Д. Лодомпилов эгээн түрүүлжэ үгэ эрэжэ абаад, СССР-эй Верховно Соведэй депутадай кандидадта манай советскэ арадые илалтаһаа илалта тээшэ хүтэлбэрилдэг, арадуудай агууехэ инаг вождь нүхэр И. В. Сталиниие дэбжүүлхэ дурадхал оруулба. Тиихэдэнь тэндэ байгшад нэгэн хүн шэнги хүл дээрээ боложо, нэрьемэ альга ташалгаар энэ дурадхалыень үнэн зүрхэнһөөн һайшааба.

—Национальностьнуудай Соведтэ һунгалта хэхэ 443-дахи һунгуулиин округто һунгагдаха депутадай кандидатура болгожо бурят-монгол арад зондо ехэхэн хүндэтэй болоһон, манай Эхэ оронойүнэн сэхэ патриот, хуушанай уранзохёолшо нүхэр **Хоца Намсараевич Намсараевай** кандидатурые дэбжүүлхые намда зүбшөөрыт,—гэжэ нүхэр Д. Лодомпиловай хэлэхэдэ, тэндэ байһан эрэгтэй эмэгтэй колхознигууд үни удаан альга ташалгаар энэ дурадхалые һайшааба.

Удаа тээвь үгэ хэлэһэн тус колхозой рядовой член, партийна бэшэ большевик, суута стахановец нүхэр Буянтуев, таряанажалай бригадын бригадир нүхэр Мункуев, комбайнер нүхэр Улзытуев, эдибхитэй багша, ВЛКСМ-эй член нүхэр Лашпарунова гэгшэд нүхэр Д. Лодомпиловай оруулһан дурадхалнуудые дэмжэһэн халуун үгэнүүдые суглаанда хабаадалсагшадай баранайнь һайшаалтайгаар хэлэһэнэй һүүлээр, хамтын суглаан болбол Национальностьнуудай Соведтэ һунгалта хэхэ Кяхтын һунгуулиин округто нүхэр Хоца Намсараевич Намсараевай кандидатурые нэгэн һаналаар дэбжүүлхэ гэһэн резолюци баталан абаба. Тэрэшэлэн нүхэр Х. Н. Намсараета хандаһан бэшэг баталжа, тэрээн соогоо тус округто һунгагдахаар зүбшөөлөө үгэхые гүйбад.

Мүн тэрэшэлэн Кударын аймагай колхозуудаар хамтын суглаанууд боложо, Кяхтынхидай дэбжүүлһэн кандидадуудые үнэн зүрхэнһөөн һайшаанад. Улзытын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой 101 членүүдэй хабаадалгатайгаар хамтын суглаан болобо. Тус суглаан дээрэ үгэ хэлэһэн КТФ-е даагша нүхэр Балматаров, нүхэр Хоца Намсараевичтай үниинэй танил, хуушанай багша мүнөө тус сомоной Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүү... кяхтынхидай дэбжүүлһэн кандидадуудые риков, БМАССР-эй Верховно Соведэй депутат, тус колхозой партийна ахин организациин секретарь нүхэр Аюшеева геройческа Улаан Армиһаа һаяхан табигдажа ерэһэн нүхэр Майдаров, комсомолец нүхэр Жарганов, һургуулиин багша нүхэр Елаева болон бусад арадуудай агууехэ вождь нүхэр И. В. Сталинай кандидатурые, тэрэшэлэн нүхэр Х. Н. Намсараевай кандидатурые бүгэдөөрөө һайшаажа, дулаатэмэ үгэнүүдые хэлэһэн байгаа.

Кяхтын пограноотрядай 285 боец ба командирнуудай хабаадалгатайгаар суглаан болоjo, дээрэ нэрлэгдэһэн кандидатуранууды дэмжэжэ, 8 хүн үгэ хэлэбэд.

Эндэ үгэ хэлэһэн тус отрядай политотделэй начальник майор Шеверов болбол коммунистнууд ба партийна бэшэ хүнүүдэй хамтадаа дэбжүүлһэн сталинска блогой кандидадуудта голосоо үгэхые бүхы боецууд ба командирнуудые уряалха зуураа советскэ гүрэнэй хилые революционно һэрэмжэеэ ушөө дээшэлүүлжэ сахихые уряалхадань, тэндэ байһан боецууд ба командирнууд нэрьемэ шангаар «Ура» хашхаралдан харюусаба.

Тэрэнэй һүүлээр үгэ хэлэһэн ахалагша лейтенант нүхэр Вахромеев гэгшэ нүхэр Хоца Намсараевич Намсараевай ажал ябуулга тухай, Ленин-Сталинай партиин үнэн сэхэ хүбүүн байһан тухай, дулаатэмэ хурса уранзохёолнуудаараа советскэ арад зониие политическаар хүмүүжүүлжэ байдаг тухай дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгэбэ.

Үсэгэлдэр Кяхта городой багшанарай хамтын суглаан дээрэ 112 хүн хабаадалсажа, энэ кандидатуранууды баһал нэгэн һаналаараа һайшаан дэмжэбэд.

Улан-Удын городской 434-дэхи һунгуулиин округ

Арад зондо хүндэтэй эрхим врач А. М. ДУДИНАЙ кандидатура табигдаба

Городой медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдэй суглаан дээрэ

Эндэ врачууд, советскэ медицинын ехэ ба бага хүдэлмэрилэгшэд барандаа сугларһан байна. Тэдэнэр хадаа СССР-эй Верховно Соведэй депутадууд болгон һунгаха кандидадуудые дэбжүүлхэ айхабтар шухала удхатай үйлэ хэрэг бүтээхын тулада, досоогоо баггаагүй баяртайгаар энэ суглаанда ерэһэн байгаа.

Суглаанай түрүүлэгшэ Горздравые даагша нүхэр Боянова болбол медсантрудай союзай Обкомой түлөөлэгшэ нүхэр Ситниковада үгэ үгэбэ.

—СССР-эй Верховно Соведэй депутат болгожо һунгаха түрүүшын кандидадта Советскэ Союзай Генералиссимус арадуудай агууехэ вождь Иосиф Виссарионович Сталиниие дэбжүүлхэ гэжэ дурадханаб!—гэбэ.

Центральна поликлиникын медсестра фронтовигай һамган Цибина гэгшэ трибуна дээрэ гараба.

—Нүхэр Сталинай кандидатурые дэбжүүлхэ тухай дурадхалые би угаа омгорхолтойгоор дэмжэлсэнэб. Манай багша, манай эсэгэ болохо—хүндэтэ Иосиф Виссарионович болбол арад зонойнгоо зол жаргал тухай хэзээ бүхэндэ оролдожо байдаг юм—гэжэ нүхэр Цибина хэлэнэ.

Бурят-Монголой Улан-Удын городской 343-дахи һунгуулиин округто баллотировалхые зүбшөөжэ, эндэхи һунгагшадта нэрэ түрэ олгыт гэһэн гүйлтатайгаар өөрынгөө тон түрүүшын кандидат—нүхэр Сталинда эльгээхэ телеграммые суглаанда байлсагшад бүгэдөөрөө гунзэгы баяртайгаар баталан абана.

Суглаанай президиум болбол республикын Элүүрые сахиха Наркомадай түлөөлэгшэ, һунгагша нүхэр Резницкий гэгшэдэ үгэ үгэбэ.

Городой медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдэй үмэнэһөө би болбол РСФСР-һээ Национальностьнуудай Соведтэ депутат болгохо кандидадаар СССР-эй Совнаркомой Түрүүлэгшын Нэгэдэхи Орлогшо, Гадаада Хэрэгүүдэй Нарком, ВКП(б)-гэй ЦК-гэй Политбюрогой член Вячеслав Михайлович Молотовые дэбжүүлхэ байнаб!—гэжэ нүхэр Резницкий хэлэнэ. Тиихэдэнь һунгагшад болбол агууехэ Сталинай тон дүтын соратник Вячеслав Михайловичые халуун дулаанаар амаршалба.

Һунгагша врач нүхэр Окунева ВКП(б)-гэй ЦК-гэй секретарь, гүрэн-түрын эдитэ ажал-ябуулагша ба агуу ехэ Сталинай үнэн соратник нүхэр Георгий Максимилианович Маленковой кандидатурые дэбжүүлһэн байна. Суглаанда хабаадалсагшад болбол энэ дурадхалые нэрьемэ альга ташалгаар угтаад, парти ба советскэ гүрэнэй гайхамшагта ударидагшадай нэгэн болохо нүхэр Маленковой биографиие тон һонирхолтойгоор шагнаһан байгаа.

Һунгагша майор нүхэр Елькин болбол Номгон далайн сэрэгэй флодые командалагша, алдарта советскэ адмирал нүхэр Юмашевай кандидатурые дэмжэлсэгты гэһэн гүйлтатайгаар суглаанда хандажа үгэ хэлэһэн байна.

Улан-Удын медтехникумэй директор нүхэр Русакова болбол ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой секретарь СССР-эй Верховно Соведэй нэгэдэхи зарлалгын депутат нүхэр А. В. Кудрявцевай кандидатурые дэбжүүлнэ. Тиихэдэнь суглаашан болбол нүхэр Русаковагай дурадхалые айхабтар ехээр һайшаан дэмжэбэ.

Врач Корягина болбол БМАССР-һээ Национальностьнуудай Соведтэ депутат болгожо республикын эрхим врач-педиатор Анатолий Михайлович Дудиниие дэбжүүлхэ гэһэн дурадхалтайгаар суглаашанда хандаба. Тиихэдэнь суглаашан халаа энэ буурал сагаан толгойтой ба ажабайдалай угаа ехэ шадабари дүйтэй болоһон хүн тээшэ эрьен хаража, бүгэдөөрөө альга ташан амаршална. Гэб-гэнтэ иимэ юумэ болоходонь сэдьхэлээ хүдэлһэн Анатолий Михайлович хүл дээрээ болоод, советскэ гүрэнэй Верховно органдо һунгаха ба өөреэшье һунгагдаха агуу ехэ эрхые хүндэлжэ, суглаашантай хамта альгаа ташалсан байна.

Суглаан болбол Бурят-Монголой АССР-һээ Национальностьнуудай Соведтэ депутат болгохо кандидадаар нүхэр Дудиниие нэгэн дуугаар дэбжүүлһэн байгаа.

Депутадуудта кандидадуудые оруулжа дүүргээд, һунгагшад болбол окружной суглаанда ошохо өөһэдынгөө түлөөлэгшэдые һунгаһан байна. Мүнөө энэ суглаан дээрэ дэбжүүлһэн эрхим хүнүүдые окружной суглаан дээрэ дурадхал табиха найдамтай һайн нүхэдые өөһэдынгөө түлөөлэгшэд болгон һунгаһан байха юм.

Хүдэлмэришэд, колхознигууд ба интеллигенциин һунгуулиин урда тээхи суглаанууд партийнэ ба партийнабэшэ хүнүүдэй эбдэршэгүй хани барисаае, партиин Сталинска Центральна Комитет болон советскэ правительствые тойрон олониитэ зоной нягтаар жагсаһан ябадалые дахин дахин эли тодоор харуулба

* * *

Ярууһын 440-дэхи һунгуулиин округ

Бичурын аймагай Харланай сомоной Кировэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Д. Г. ГАРМАЕВАЙ кандидатура дэбжүүлэгдэбэ

Гашейн МТС-тэ болоһон суглаан

Һайндэрэй янзатайгаар шэмэглэнхэй Гашейн МТС-эй клуб соо тракторисгнууд, комбайнернууд, шофернууд, мастерскойн хүдэлмэрилэгшэд сугларба. Эдэ хүнүүд хадаа гүрэн-түрын гүнзэгы удхатай шухала хэрэгые шиидхэхын тулада эндэ ерээ.

Ильичын лампочканууд бүхы зал соо хурса гэрэл сасаруулна. Эндэ сугларагшадай дундаһаа нэгэ хүн болбол 1937 оной үбэлэй нэгэтэ хүйтэн үдэр мүн лэ энэ клуб соо өгээлэй лампын гэрэлээр һунгагшад сугларһан юм гэжэ хэлэнэ. Тиихэдэ тэдэнэр советскэ гүрэнэйнгээ Верховно органдо һунгагдахэ хүнүүдые өөрынгөө дураар анха түрүүшынхеэ дэбжүүлһэн юм. Тэрэ хадаа туйлай ехэ баяртай үдэр болоо бэлэй...

Тиихэ сагайхидал адли мүнөөшье һунгагша бүхэн социалистическэ засаг-түрын дээдэ органдо өөрынгөө инаг вождь агууехэ Сталиниие дэбжүүлхэ гэһэн халуун хүсэлэнтэй байна. Тэрэ хүндэтэ хүнэй портрет мүнөө сцена дээрэ элдэб үнгын сэсэгүүдээр шэмэглэнхэй һуужа байнал!

Ингэжэ байтар МТС-эй Месткомой түрүүлэгшэ участково механик нүхэр Булгаков суглаагаа нээхэдэнь президиум һунгагдажа, энэ мартагдашагүй ехэ суглаан өөрынгөө хүдэлмэридэ оробо.

Союзай Соведтэ депутат болгон һунгаха кандидадые дэбжүүлхын тулада, тус МТС-эй ахалагша механик В. Н. Хуторной гэгшэ үгэ абаба. Тиигээд, тон түрүүшын кандидат болгон дэбжүүлхэ хүмнай **Иосиф Виссарионович Сталин** гээшэ гэжэ нэрлэхэдэнь, бүхы зон хүл дээрээ бодожо, баяртай хүхюунээр альгаа ташан, нүхэр Хуторнойн оруулһан дурадхалые барандаа дэмжэлсээд, Улан-Удын хүдөөгэй һунгуулиин округто баллотироваалхые зүбшөөлөө үгыт гэһэн гуйлтатайгаар нүхэр И. В. Сталинда бэшэг эльгээхэ гэжэ шиидхэбэ. МТС-эй токарь Куборевагай уншажа соносхоһон энэ бэшэгые суглаашан бүгэдөөрөө нэгэн дуугаар баталжа абаһан байна.

Союзай Соведтэ һунгаха хоёрдохи кандидадые дэбжүүлхын тулада, механик нүхэр Булгаков үгэ абаад, ингэжэ хэлээ:

—Бидэнэр мүнөө энэ суглараад байхадаа, өөрынгөө гүрэнэй Верховно Соведтэ депутадые һунгаха кандидадые дэбжүүлжэ байнабди. Тиимэ хадань, би болбол Улан-Удын хүдөөгэй һунгуулиин округһоо депутат болгохын тулада бурят-монгол арадай алдарта басаган **Гунсын Аюшеевна Цыденовае** дэбжүүлхэ гэжэ дурадхаха байнаб. Аяар дүрбэн жэл соо Гунсын Аюшеевна манай Республикын советскэ засаг-түрын верховно органие толгойлжо байна гэжэ бидэнэр бултадаа мэдэнэбди. Анхан колхозно хүдэлмэридэ ябажа байһан аад, арад зоной дура хүсэлөөр нүхэр Цыденова энэ гүрэнэй тушаалда дэбжүүлэгдэһэн байгаа. Бага наһанһаа хойшо нүхэр Цыденова хохидол ядарал үзэһэн ба хүндэ-хүшэр хүдэлмэри хэһэн байха юм. Колхозуудые байгуулжа эхилхэдэнь эгээн түрүүшын хүнүүдтэй хамта артельдэ орожо, тэндэ МТФ-е даагшаар хүдэлмэрилбэ. Һүүлээрынь Совпартшколодо һураад, дахин колхоздоо бусажа правлениин түрүүлэгшэ болоһон юм. Дам саашаа, Сомсоведэй түрүүлэгшын тушаалтай боложо, советскэ хүдэлмэриие һайжаруулхын түлөө оролдобо. 1937 ондо нүхэр Цыденова Национальностьнуудай Соведэй депутат боложо һунгагдаа һэн. Тэрэ гэһэнһээ хойшо өөрынгөө һунгагшадтай тон нягта холбоо барисаатай байдаг. Тэрэ хадаа, арад зоной хэрэгтэ айхабтар анхаралтайгаар хандадаг байна. Нүхэр Г. А. Цыденова 1932 онһоо хойшо ВКП(б)-гэй член болонхой.

Нүхэр Булгаковай оруулһан дурадхалые суглаашан бүгэдөөрөө нэгэн дуугаар батадан абаһан байна.

МТС-эй гараажые даагша нүхэр Багидаев болбол адмирал **Юмашевай** биографиие уншажа соносхоод, тэрэ хадаа Верховно Соведэй түрүүшын зарлалгын депутат байжа, өөрынгөө һунгагшадай эрхим дээдэ этигэл найдабариие бодото дээрэ харюулба гэжэ мэдүүлбэ. Японско самурайнуудта эсэргүү дайн байлдаанда Номгон далайн-сэрэгэй флодые командалагша адмирал Иван Степанович Юмашев эрэлхэг зориг ба баатаршалга харуулжа, алдар сууда гараһан байна. Тиимэ тула, нүхэр Юмашев манай советскэ державын Верховно органдо һунгагдаха эрхим кандидат болохо байна гэжэ тоолоноб—гэбэ.

Партийна организациин секретарь нүхэр Вершинин болбол Харланай сомоной Кировэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ **Доржо Гармаевич Гармаевые** Бичурын һунгуулиин округһоо Национальностьнуудай Соведтэ һунгаха депутадай кандидат болгожо дэбжүүлнэ. Бичурын аймагай колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй дунда шалгарһан эрхим түрүүлэгшэ нүхэр Гармаев болбол 1901 ондо түрэжэ, бага наһанһаа хойшо нютагайнгаа баяшуулай зарса болжо, батрак ябаһан хүн юм. Ингэжэ үни удаан саг соо ядуу тулюур байдалда зобожо ябаа бэлэй. 1926 ондо нүхэр Гармаев үмсэдөө ажалтай болоһон байбашье, тэрэнь өөдэгүй ахир байһан тула, талха таряагаар, үбһэ тэжээлээр дутажа тулидаг һэн. Тиимэ хадаа, кулагуудай мүлжэлгэ-дарлалтаһаа мултарха аргагүй байшоо.

Гансал 1930 ондо нютагайнгаа үгытэй зонтой хамтаржа колхоз байгуулба. Бүри тиихэ сагта Доржо Гармаевич колхозой түрүүлэгшэ болжо һунгагдаа бэлэй. Түрүүшын үедэ машина зэмсэг, хүдэлмэриин ба унаагай хүсэн дутамаг байбашье, нүхэр Гармаев тэрэ бэрхэшээлнүүдые дабажа, өөрынгөө артелиие хүгжэлтын замаар хүтэлжэ асараа. Мүнөө тэндэхи нютагайнь шэнжэ түхэл тад ондоо болжо, һургуули клуб гэхэ мэтые барижа бодхооһон байна. Тиихэтэй хамта колхознигуудайнь ажа һуудалшье һайжаржа, шанга шадалтай ба культурна байдалтай болонхой.

Колхоз байгуулһан сагһаа хойшо мүнөө 15 жэл үнгэрбэ. Энэ үе соо дайн сэрэгэй бэрхэшээлнүүдшье тохёолдоһон байха юм. Тэд Доржо Гармаевичын шадамар бэрхэ хүтэлбэриин ашаар, тэдэ бүхы бэрхэшээлдэ торон тогтонгүй колхозынь жэл бүридэ гүрэндэ тушаалгануудые дүүргэжэ ба хамтынгаа ашуу малые үсхэбэрилжэ байба. Нүхэр Гармаев 1940 онһоо хойшо ВКП(б)-гэй зэргэдэ оронхой. Большевистскэ партиин, колхозно байгуулалтын хэрэгтэ үнэн шүтэнги ба хэлбэришэгүй хатуу зоригтой байһан хадаа, Доржо Гармаевич болбол гансахан колхознигуудайнтаа дунда бэшэ, мүн бүхы аймаг соогоо этигэлтэй хүндэтэй байна. Тиимэ тула Доржо Гармаевич Гармаев болбол СССР-эй Верховно Соведэй депутат болохо эрхим кандидат гээшэ!—гэжэ хэлээд, нүхэр Багидаев дүүргэбэ.

Суглаанда хабаадалсагшад болбол эндэ дэбжүүлэгдэһэн өөһэдынгөө кандидадууд нүхэд Цыденова, Юмашев болон Гармаев гэгшэдые түс түс Һунгуулиин округуудта баллотироваалха тухай зүбшөөлөө үгыт гэһэн гуйлтатайгаар бэшэг эльгээбэ. Тэрээнһээ гадна, мүнөө дэбжүүлэгдэһэн кандидадуудые дэмжэн дүнгэлсыт гэжэ Мухаршэбэрэй аймагай болон бусад зохихо һунгуулиин округуудай бүхы һунгагшадта хандаһан байгаа.

БАЯРТАЙ ХҮХЮУН СУГЛАРБАД

1946 оной январиин 2-то Хэжэнгын аймагай Энгельсын нэрэмжэтэ хүдөө-ажахын артелиин эрэгтэй эмэгтэй колхознигууд болбол СССР-эй Верховно Соведэй депутадуудай кандидадуудта манай ороной эрхим хүбүүд ба басагадые дэбжүүлхэ хамтын суглаанда хараалагдаһан болзорһоо урид нэгэ хүн шэнгеэр сугларба.

Энэ колхоздо үни сагһаа хойшо иимэ олон зоной хабаадалгатай суглаан болоогүй байгаа. Ушар юуб гэхэдэ, һунгуулиин наһа гүйсэһэн залуушуулһаа эхилээд, эгээн үндэр наһатай үбгэд хүгшэд хүртэрөө хамтадаа ная гаран хүн сугларһан байна. Үбэлэй хүйтэнэй хахышье шанга байгаа һаань, малажалай гүүртэнүүд ба фермэнүүдээр болон центрһээ холо хүдэлмэрилжэ байһан солото малшад, таряан ажалай түрүү хүнүүд хүбсаһанайнгаа гоёые үмдэнхэй, моридойнтоо һайниие унанхай энэ суглаанда баяртай хүхюунүүд ерэһэн байха юм. Тэдэнэр болбол агууехэ Эсэгэ оронойнгоо засаг түрые хүтэлбэрилхэ, ажалшан арадай ажабайдалые жаргалтай хүхюун болгохо ябадалые эмхидхэлсэхэ арадайнгаа эрхим хүбүүд ба басагадые СССР-эй Верховно Соведэй депутадта дэбжүүлхэ гэжэ бултадаа мэдэһэн байба.

Суглаанай нээгдээд байхада тус артелиин колхозник нүхэр Цыренжапов үгэ абаад ингэжэ хэлэнэ:

—Нүхэдүүд! Бидэнэр үнинэй хүлеэгдэжэ байгаа баярай үдэрые мүнөөдэр үнгэргэхэеэ сугларайбди. Ушар юуб гэхэдэ, засаг түрынгөө дээдэ органдо өөһэдынгөө кандидадуудые дэбжүүлхэмнай гээшэ. Бидэ болбол арад зондо хэн иимэ ехэ эрхэ үгөөб, манай бурят-монгол арадта хэн иимэ ехэ золтой ба жаргалтай болбосон байдал олгожо үгөөб—тиимэ хүниие ССР Союзай засаг түрые хүтэлбэрилхэ органдо һунгахаар өөһэдынгөө түрүүшын кандидат болгон дэбжүүлхэ ушартайбди. Тэрэ тула манай арадай ба партиин сэсэн мэргэн хүтэлбэрилэгшэ, багша ба вождь нүхэр Сталиниие Союзай Соведэй депутадай кандидадта дэбжүүлхэ гэжэ дурадханаб,—гэбэ.

Суглаанда хабаадагшад нүхэр Сталинай кандидатурые Союзай Соведэй депутадай кандидадта оруулха гэһэн дурадхалые бүгэдөөрөө хүл дээрээ зогсожо, нүхэр Сталинда зорюулһан амаршалгануудые хүргэхэтэеэ хамта, хэдэн минутын туршада нэрьемэ альга ташалган болобо.

Энэ суглаан дээрэ үгэ хэлэһэн багша нүхэр Эрдынеева гэгшэ колхозник нүхэр Цыренжаповай дурадхалые халуунаар дэмжэхэтэеэ хамта:

—Нүхэдүүд! Эндэ һуужа байгаа залуу ба наһатайшье колхознигууд хадаа революциин урда тээ хаанта засагай үедэ дарлагдажа байһан бурят-монгол арадта туһаламжа хүргэһэн, тэдэнэрые бүхы советскэ арадуудай бүлэдэ нэгэдүүлһэн, золтой ба жаргалтай байдал олгоһон агууехэ Ленинэй дүтын соратник ба түүхэтэ илалтые туйлаха ябадалые эмхидхэһэн нүхэр Сталинай кандидатурые нэгэн дуугаар баталан абаха ёһотойбди,—гэжэ хэлэнэ.

Нүхэр Эрдынеевагай хэлэһэн эдэ үгэнүүд баярай уряалаар ба альга ташалгаар хэдэн дахин һайшаагдажа, Улан-Удын хүдөөгэй һунгуулиин округто Союзай Соведэй депутадай кандидадта нүхэр Сталиниие дэбжүүлхэ гэһэн дурадхалые нэгэн дугаар батална.

Энэ суглаан дээрэ үгэ хэлэһэн колхозница Бубей Санжиева гэгшэ Союзай Соведэй депутадта Улан-Удын хүдөөгэй һунгуулиин округто Гунсын Аюшеевна Цыденовагай кандидатура дэбжүүлхэтэеэ хамта ингэжэ хэлэнэ:

—Бидэнэр болбол манай эсэгэ ба багша агууехэ Сталиниие СССР-эй Верховно Соведэй депутадай кандидадта энэ суглаагаараа нэгэн дуугаар дэбжүүлхэб Нүхэр Сталин болбол бидэ эхэнэрнүү гансахан лэ һунгаха эрхые олгоо бэ мүн һунгагдахашье эрхые олгоһон б на. Би хадаа Союзай Соведэй депута кандидадта манай колхозница байһ колхозно нийтын үхэр малай харуу гада ба газартаряалангайшье ажал эсэшэ сусашагүйгөөр хүдэлмэрилжэ б һан аад, манай республикын Верхов Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ болоһ нүхэр Цыденовагай кандидатурые д жүүлнэб.

Нүхэр Гарма Ринчино гэгшэ нүх Санжиевагай дурадхалые дэмжээд:

—Г. А. Цыденова болбол урдань үг тэй хүнэй басаган байһан аад, мүн БМАССР-эй Верховно Соведэй Президи мэй түрүүлэгшэ байха зуура, арад зон той барисаагаа таһалаагүй, арад зон бүхы асуудалнууд ба эрилтэнүүдые ха гаха хэмжээнүүдые саг дарыдань абад ба тэдэнэй байдалые һайжаруулхы тулада шармайн оролдодог байһаниин бидэнэртэ эли байна,—гэбэ.

Суглаанда хабаадагшад Союзай Соведэй депутадай кандидадта дэбжүүлэгдэһэ нүхэр Цыденовагай кандидатурые нэгэ дуугаар баталһан тогтоол абаба.

* * *

Хэжэнгын дунда һургуулиин хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив хадаа Ярууны һунгуулиин округто Национальность нуудай Соведэй депутадай кандидадт Бурят-Монголой Гүрэнэй Ленинэй ордент хүгжэмтэ-драмын театрын габьяата ар тист Клавдия Ивановна Языковае дэб жүүлбэ.

Тэрэшэлэн Дунда-Худанай сомоной Ки ровэй нэрэмжэтэ хүдөө-ажахын артелиин эрэгтэй эмэгтэй колхознигууд Национальностьнуудай Соведэй депутадай кандидадта дэбжүүлэгдэһэн Клавдия Ивановна Языковагай кандидатурые нэгэн дуугаар дэмжэһэн байна.

Судоремзаводой механическа цех соо...

Судоремонтно заводой механическа цехтэ январиин 2-ой үдэр олон зоной хабаадалгатай хамтын суглаан болобо. Энэ суглаан дээрэ СССР-эй Верховно Соведэй депутадуудта кандидадуудые дэбжүүлхэ гэһэн асуудал байгаа.

Суглаанда хабаадалсагшад болбол 343-дахи городской һунгуулиин округто Союзай Соведэй депутадта кандидат болгон арадуудай агууехэ вождь Советскэ Союзай Генералиссимус нүхэр Сталиниие дэбжүүлбэ. Мүн Союзай Соведэй депутадай кандидадта ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр Кудрявцев нэгэн дуугаар дэбжүүлэгдээ.

436-дахи хүдөөгэй һунгуулиин округто Национальностьнуудай Соведэй депутадай кандидат болгон Вячеслав Михайлович Молотов ба Улан-Удын станциин алдарта машинист нүхэр Иван Никифорович Кочуров гэгшэд нэрьемэ удаан альга ташалга доро дэбжүүлэгдэбэ. Дальневосточно 25-дахи һунгуулиин округто Национальностьнуудай Соведэй депутадта кандидат болгогдожо адмирал Иван Степанович Юмашев нэгэн дуугаар дэбжүүлэгдэһэн байна.

Энэ суглаанда хабаадагшад городской һунгуулиин округой окружной зүблөөндэ хабаадаха 10 делегадые һунгаһан байна. Хүдөөгэй һунгуулиин окружной зүблөөндэ 40 делегадуудые һунгаба.

Һунгагдаһан делегадуудай дунда заводой эрхим хүнүүд болохо котельщигууд нүхэд Ливагин ба Гулимов, инженер Родин, пароходой механик Минеев ба бусад оролсоһон байна.

Суглаан хадаа дурсагдаһан һунгуулиин округто баллотироваалха зүбшөөрэлөө үгыт гэһэн гуйлтатайгаар өөһэдынгөө дэбжүүлһэн кандидадуудта хандаһан бэшэгүүдые баталан абаһан ба эдэ кандидадуудые дэмжэлсэхыень округой һунгагшадта хандаха бэшэгүүдые баталан абаһан байна.

Электростанциин хүдэлмэрилэгшэдэй суглаан

Улан-Удын городой электростанциин хүдэлмэришэд, албахаагшадай болон инженерно-техническа хүдэлмэрилэгшэдэй һунгуулиин урда тээхи хамтын суглаан январиин 2-то болоһон байна.

Үдэшын 5 сагта месткомой түрүүлэгшэ нүхэр Коледов суглаагаа нээһэн ба СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадуудые дэбжүүлхэ ба һунгуулиин урда тээхи окружной зүблөөндэ хабаадаха түлөөлэгшэнэрые һунгаха асуудалнуудые хэлсэжэ оробо.

Городой электростанциин директор ВКП(б)-гэй член нүхэр Стругацкий түрүүлэн үгэ абажа Союзай Соведэй депутадай кандидадта Советскэ Союзай арад зоной агууехэ вождь, дэлхэй дээрэ эгээн түрүүшын социалистическэ гүрэниие байгуулагша ба тэрэнэй хүтэлбэрилэгшэ сэсэн мэргэн полководец, Генералиссимус нүхэр Иосиф Виссарионович Сталиниие түрүүшын кандидат болгон дэбжүүлнэб гэбэ.

Сугларагшад нэгэн һаналаар, үнэн зүрхэнһөө нүхэр Сталиниие хүндэлһэн нэрьемэ оваци хэбэ. Нүхэр Сталинай нэрые хэдэн дахин нэрлэжэ «Ура» хашхаралдаан болоно.

Удаань котельнэ цехын үнинэй мастер нүхэр И. П. Филонов үгэ абажа нүхэр Стругацкиин дурадхалые халуунаар дэмжэбэ.

Һүүлээрынь Союзай Соведтэ һунгалта хэхэ Улан-Удын 343-дахи городской һунгуулиин округто баллотироваалха тухай гуйжа нүхэр Сталинда хандаһан бэшэг нэгэн дуугаар баталба.

Городой электростанциин главна инженер нүхэр И. П. Зеленский,—СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалта хэхэ Улан-Удын городской һунгуулиин округто Союзай Соведэй депутадай кандидадта ВКП(б)-гэй Бурят-Монгол обкомой 1-дэхи секретарь нүхэр Александр Васильевич Кудрявцевые дэбжүүлнэб,—гэбэ. А. В. Кудрявцевай кандидатурые электростанциин турбинна цехын мастер П. М. Федоров дэмжэбэ.

Улан-Удын городской һунгуулиин округто СССР-эй Верховно Соведэй депутадай кандидадта ВКП(б)-гэй Бурят-Монгол обкомой секретарь Александр Васильевич Кудрявцевые дэбжүүлхэ гэжэ хамтын суглаан нэгэн дуугаар тогтоол гаргаба.

Электростанциин дежурна инженер нүхэр Санжиев трибуна дээрэ гаража—Национальностьнуудай Соведэй депутадай кандидадта Улан-Удын городской һунгуулиин округто агууехэ вождь нүхэр Сталинай ойрын соратник нүхэр Вячеслав Михайлович Молотовые дэбжүүлнэб,—гэхэдэнь суглаанда байгшад нэрьемэ «Ура» хашхаралгаар угтаһан байна.

Нүхэр Санжиевай удаа партийнабэшэ хүдэлмэрилэгшэ нүхэр О. М. Красовская үгэ абажа, нүхэр Молотовой кандидатурые халуунаар дэмжэбэ.

Удаань Национальностьнуудай Соведэй депутадай кандидадта нүхэр Молотовые дэбжүүлхэ гэһэн тогтоол нэгэн дуугаар баталба.

Электростанциин турбинна цехын начальник нүхэр Бутин СССР-эй Верховно Соведэй депутадай кандидадта БМАССР-һээ Национальностьнуудай Соведтэ һунгалта хэхэ Улан-Удын 343-дахи городской һунгуулиин округто нүхэр Анатолий Михайлович Дудиниие дэбжүүлбэ.

Нүхэр А. М. Дудин болбол 1901 ондо албахаагшын бүлэдэ түрэһэн байна. Гүрэнэй Иркутска университедэй медицинскэ факультет дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр Анатолий Михайлович болбол врачаар хүдэлмэрилһэн ба 1926 онһоо Улан-Удэ городто мүн ажалаа ябажа, һүүлэй үедэ хүүгэдые эмнэдэг врач болоһон байгаа. Тиихэ зуураа үргэн арад зоной дунда туйлай хүндэтэй ба инаг болоһон өөрынгөө хэрэгтэ тон мэргэн шадабаритай эмшэн мүн.

Нүхэр Бутинай дурадхалые электростанциин слесарь партийнабэшэ нүхэр И. А. Ильин дэмжэбэ. Суглаан болбол тус дурадхалые баталһан тогтоол нэгэн дуугаар абаба.

Электростанциин главна бухгалтер нүхэр Д. Д. Дашиев СССР-эй Верховно Соведэй депутадай кандидадта РСФСР-һээ Национальностьнуудай Соведтэ һунгалта хэхэ Дальневосточно 25-дахи һунгуулиин округто ВКП(б)-гэй ЦК-гэй секретарь, СССР-эй газар таряалангай Арадай Комиссар нүхэр Андрей Андреевич Андреевые дэбжүүлбэ. Суглаанда байгшад энэ дурадхалые нэрьемэ альга ташалгаар угтаа. Нүхэр Дашиевай дурадхалые дежурна инженер нүхэр Айзел дэмжэбэ.

Национальностьнуудай Соведэй депутадай кандидадта Приморско ба Хабаровска хизаарнуудай хүдэлмэришэд, колхознигууд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, албахаагшад, Улаан Армиин ба Уһан-Сэрэгэй Флодой частьнуудай зүгһөө Дальневосточно 25-дахи һунгуулиин округто дэбжүүлһэн адмирал Иван Степанович Юмашевай кандидатурые электростанциин коллектив халуунаар дэмжэбэ.

Иван Степанович Юмашев болбол 1895 ондо Тбилиси городто түрэһэн байна. 1918 ондо ВКП(б)-гэй член болоһон байха юм. 1938 ондо РСФСР-эй Верховно Соведэй депутат болгогдон һунгагдаһан байгаа. 1939 онһоо Номгон далайн сэрэгэй флодые командалагшаар мүнөө хүртэр алба хэжэ байна. Иван Степанович Юмашев болбол Советскэ арад зоной үнэн хүбүүн, Сталинска флотоводец мүн.

Удаань суглаашан нүхэр Юмашевай кандидатурые баталһан тогтоол гаргаба. СССР-эй Верховно Соведэй депутадта дэбжүүлэгдэһэн кандидадуудые дэмжэхые уряалжа Городской районой бүхы предприяти ба учреждениинүүдэй хүдэлмэришэд ба албахаагшадта хандаһан бэшэг баталан абаба.

Һүүлээрынь, һунгуулиин урда тээхи окружной зүблөөндэ хабаадахын тула электростанциин эрхим стахановецуудай дундаһаа түлөөлэгшэдые һунгабад.

Худалдаа-наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй үгэ

Январиин 2-ой үдэшын 8 часта Улан-Удын Пионернүүдэй Байшан соо Бурмонторгын системын хүдэлмэрилэгшэд СССР-эй Верховно Соведэй депутадуудта кандидадуудые дэбжүүлгэдэ зорюулагдаһан суглаанда олоороо сугларбад.

Тус суглаанда 300 шахуу хүн хабаадалсаа.

Худалдаа-наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай месткомой түрүүлэгшэ нүхэр Титов богонихон үгэ хэлэжэ суглаагаа нээбэ.

Түрүүшын үгэ Бурмонторгын директорэй орлогшо, ВКП(б)-гэй член нүхэр Сковородкинада үгтэбэ. Улан-Удын 343-дахи һунгуулиин округһоо Союзай Соведтэ депутадай кандидат болгон арадуудай вождь, Советскэ Союзай Генералиссимус нүхэр Иосиф Виссарионович Сталиниие дэбжүүлхые нүхэр Сковородкина дурадхана. Ингэжэ хэлэхэтэйнь хамта «Сталин багша мандаха болтогой, Ура!» гэжэ хашхаралдаан ба нэрьемэ альга ташалган болоно.

Нүхэр Сковородкина үгэеэ саашань үргэлжэлүүлнэ. —Нүхэр Сталинай сэсэн мэргэн хүтэлбэри доро Советскэ Союзай арад зон холодоо илалтануудые туйладаг ба туйлахашье байна. Мүнөө Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуехэ дайн илалтаар дүүрээд байхада, мүн лэ нүхэр Сталинай хүтэлбэри доро амгалан сагай хүгжэлтэ туйлажа, Эсэгэ ороноо һалбаран сэсэглүүлжэ шадахабди,—гэжэ хэлэнэ.

Удаань нүхэр Мошкович үгэ абажа, нүхэр Сталинай кандидатурые дэмжэбэ.

Энэ һанамжые суглаанда хабаадагшад барандаа халуунаар дэмжэжэ, нэрьемэ альга ташалган болоно.

Бурмонторгын үйлэдбэриин таһагай начальник нүхэр Тасс үгэ абажа, Улан-Удын 343-дахи һунгуулиин округто ВКП(б)-гэй Буря-Монгол Обкомой секретарь Александр Васильевич Кудрявцевые Союзай Соведтэ депутадай кандидат болгон дэбжүүлбэ.

Нүхэр Тассай дурадхалые нүхэр Козулина дэмжэжэ үгэ хэлэхэдэнь, бүхы суглаашад нэгэ хүн мэтэ һайшаан баталбад.

—РСФСР-һээ Национальностьнуудай Соведтэ һунгалтануудые хэхэ Дальневосточно 25-дахи һунгуулиин округто нэгэ депутадые һунгаха байнабди, энэ асуудалаар хэн һанамжа оруулха байнаб?—гэжэ суглаа хүтэлэгшэ хандана.

—Би хэлэхэм,—гэжэ фронтһоо бусажа ерэһэн нүхэр Нархинов үгэ абажа,—нүхэр Сталинай соратник Вячеслав Михайлович Молотовые Национальностьнуудай Соведэй депутадта кандидат болгон дэбжүүлнэб,—гэбэ.

Тэрэнэй һүүлээр Бомштейн үгэ абажа, энэ дурадхалые һайшаан, нүхэр Молотовой кандидатура тушаа үгэ хэлээд тэрэниие дэмжэхыень суглаашадта хандана. Хандалгыень халуунаар угтажа, нэрьемэ альга ташалган доро нүхэр Молотовой кандидатура баталагдаба.

Саашань нүхэр Подлипский үгэ абажа хэлэнэ. РСФСР-һээ Национальностьнуудай Соведтэ һунгалта хэхэ Дальневосточно 25-дахи һунгуулиин округто Приморско ба Дальневосточно хизаарнуудай арад зоной, Улаан Армиин ба Номгон далайн сэрэгэй флодой частьнуудай дэбжүүлһэн адмирал Иван Степанович Юмашевай кандидатурые дэмжэе гэжэ сугларагшадые уряална. Тиихэтэйнь хамта «Советскэ адмирал мандаха болтогой!», «Советскэ Флот мандаха болтогой!» гэһэн хашхараан ба нэрьемэ альга ташалган дуулдана.

Бурят-Монголһоо Национальностьнуудай Соведтэ һунгалтануудые хэхэ Улан-Удын 434-дэхи һунгуулиин округто депутадай кандидат болгон нүхэр Михаил Иванович Калининие Бурмонторгын кадрнуудай таһагые даагша нүхэр Гаханов дэбжүүлнэ. Тэрэнэй дурадхалые 7-дохи магазинай директор нүхэр Крюкова олон зоной альга ташалга доро һайшааба.

Трибуна дээрэ нүхэр Рогозинская гаража, республикын суута врач нүхэр Анатолий Михайлович Дудиниие Национальностьнуудай Соведэй депутадта кандидат болгон дэбжүүлбэ. Энэ дурадхалыень суглаашад үргэнөөр дэмжэн абаба. Эрхим врач Анатолий Михайлович үхибүүдые үбшэн тахалһаа ба үхэлһөө абаран эмнэһэн байха юм. Нүхэр Дудинай кандидатурые суглаашад булта үргэнөөр дэмжэжэ баталбад.

Улан-Удын паровозо-бүтээлгын заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай хамтын суглаанай резолюци

Улан-Удын паровозо-бүтээлгын заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй ба албахаагшадай хамтын суглаанай тогтоохонь:

Паровозо-бүтээлгын 435-дахи һунгуулиин округто Национальностьнуудай Соведэй депутадай кандидадта 1911 ондо түрэһэн, мүнөө гүрэнэй заводой директораар хүдэлмэрилжэ байһан Сергей Иванович Прокопьевые дэбжүүлхэ.

Улан-Удын паровозо-бүтээлгын 435-дахи һунгуулиин округто Национальностьнуудай Соведэй депутат болохоор баллотироваалха тухай өөрынгөө зүбшөөрэл үгэхые нүхэр Прокопьевые гуйха.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

УКАЗ

Олон хүүгэдтэй эхэнүүдые „Эхын алдар" гэжэ орденууд ба „Эхын медаль" гэжэ медальнуудаар шагнаха тухай

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1944 оной августын 18-най Указай ёһоор СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй үмэнэһөө шагнаха гэбэл:

Юһэн хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн эхэнүүдые «ЭХЫН АЛДАР» ГЭЖЭ 1-ДЭХИ ЗЭРГЫН ОРДЕНООР

1. БАЛЬЧУГОВА Вера Никифоровнае—Зэдын аймагай Петропавловка тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.

Найман хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн эхэнүүдые «ЭХЫН АЛДАР» ГЭЖЭ 2-ДОХИ ЗЭРГЫН ОРДЕНООР

1. ХАБАРГИНА Федора Фокеевнае—Зэдын аймагай Петропавловка тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
2. ЮГОВА Татьяна Ивановнае—Зэдын аймагай Шаринова тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.

Долоон хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн эхэнүүдые «ЭХЫН АЛДАР» ГЭЖЭ 3-ДАХИ ЗЭРГЫН ОРДЕНООР

1. ВЕРШИНИНА Валентина Савичнае—Зэдын аймагай Лапшиново тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
2. ГРИГОРЬЕВА Екатерина Евсеевнае—Зэдын аймагай Булун-Ичетуй тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
3. ДУРАКОВА Анастасия Якимовнае—Зэдын аймагай Буденнын нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
4. ЗАУГАРОВА Галина Константиновнае—Зэдын аймагай Петропавловка тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
5. КАМАЛУТДИНОВА Рахимые—Зэдын аймагай «Пятилетка» колхозой колхозница.
6. ПАШИНСКАЯ Наталья Михайловнае—Зэдын аймагай Котовскиин нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
7. ШИШМАРЕВА Арина Григорьевнае—Зэдын аймагай «Пятилетка» колхозой колхозница.
8. ЯКИМОВА Агафья Ефимовнае—Зэдын аймагай «Пятилетка» колхозой колхозница.

Зургаан хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн эхэнүүдые «ЭХЫН МЕДАЛЬ» ГЭЖЭ 1-ДЭХИ ЗЭРГЫН МЕДАЛЯАР

1. БАЛЧИКОВА Агафья Павловнае—Зэдын аймагай Петропавловка тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
2. ГРИГОРЬЕВА Анна Ивановнае—Зэдын аймагай Ичетуй тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
3. ВЕРШИНИНА Атрафена Яковлевнае—Зэдын аймагай Буденнын нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
4. ЗАЙЦЕВА Василиса Арсентьевнае—Зэдын аймагай «Пятилетка» колхозой колхозница.
5. КАМОЛУТДИНОВА Магмурие—Зэдын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
6. СЮСИНА Зинаида Михайловнае—Зэдын аймагай газарай таһагай хүдэлмэришэн.

Табан хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн эхэнүүдые «ЭХЫН МЕДАЛЬ» ГЭЖЭ 2-ДОХИ ЗЭРГЫН МЕДАЛЯАР

1. ДУНАЕВА Федосия Васильевнае—Зэдын аймагай Петропавловка тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
2. БОЛМАКОВА Наталья Васильевнае—Зэдын аймагай Райлесхозой хүдэлмэришэн.
3. ТРЕТЬЯКОВА Анфея Митрофановнае—Зэдын аймагай Зайцево тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
4. ТУГАРИНОВА Анна Кузьминичнае—Зэдын аймагай Райпотребсоюзай хүдэлмэришэн.
5. ЦЫБИКЖАПОВА Жигмыт Цыбиковнае—Зэдын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
6. ЯКИМОВА Таиса Марковнае—Зэдын аймагай Петропавловкиин больнициин хүдэлмэришэн.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ **Г. ЦЫДЕНОВА.**

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь **В. МОНКЕТОВ.**

Улан-Удын Соведүүдэй Байшан, 1945 оной июлиин 29.

МҮНӨӨ ҮЕЫН БАРГАЖАН

Баргажан тосхон болбол 1648 ондо тогтоһон урданай тосхон болоно. Энэ тосхондо Агуухэ Октябрьска революциин урда гансал кулагууд ба купец наймаашад һуудаг байһан байна. Тиихэдэ Баргажанай хүдэлмэришэд ба таряашан арад зүйлэй хатуу дарлалта мүлжэлгые амсадаг байһан байна. Ямаршье эрхэ сүлөөгүй боолнууд болохо Баргажанай һуурин зоной сагһаа сагта хонжоошон наймаашадай дарлалта доро байһаниинь элитэ байна. Урдань Баргажан болбол заралгын орон байһан юм гэбэл, хаанта хаарис засагта эсэргүүсэжэ тэмсэл хэһэн декабристнууд, аха дүүнэр—Кюхельбекертэн ба бусад хэдэн абран жэлэй турша соо ядаржа зобожо байһан байха юм.

Баргажанай урдань байдалые хаража үзөөд байхада, манай үеын эрхэ сүлөө ба золтой жаргалтай байдалай түлөө тэмсэжэ ябаһан манай аханар, эсэгэнэрэй ямар хашалантай зоболонтой байдалда байһаниинь тон элихэнээр харагдана.

Баргажан тосхоной захаа үзүүртэнь урданай уйтан ба харанхы, шингтэй, бишыхан сонхотой жаахануud гэрнүүд мүнөөшье хүртэр бии байна гэбэл, энэ гэрнүүд соо манай үбгэ эсэгэ ба элинсэг хулинсагнай һуужа байһан байгаа. Баргажанай түб дээрэхи уужам ехэ гэрэлтэй һайхан гэрнүүд соо ажалшан арадые дарлажа мүлжэжэ байһан баяд ноёд ба хонжоошон наймаашад һуужа байдаг байгаа. Тиихэдэ ажалшан арадай гэгээрээ, болбосороогүй, ном бэшэг мэдэхэгүй харанхы мунхаг байдалтай байһан дээрэһээнь, тэдэнэй дунда элдэб социальна үбшэн ехээр дэлгэрэнхэй байгаа.

Урдын Баргажан болбол иимэ харанхы муухай байдалтай байһан байна.

Мүнөө үеын Баргажаниие хараад үзэбэл Сталинска табанжэлнүүдэй үе соо танихаар бэшэ ондоо боложо хубилһан байна. Мүнөө Баргажан дээрэ хоёр эхин, нэгэ дунда һургуули бии ба тэрэ һургуулинуудта 500 шахуу хүүгэд һуража байдаг ба мүн тон дуршалтай һургагшадаар хангагдан түхеэрэгдэһэн байха юм. Баргажанай дунда һургуули болбол энэ хэдэн жэлэй турша соо хэдэн зуугаад хүбүүд басагадые хүмүүжүүлэн һургажа гаргаһан байна. Тэдэнэй олониинь Улаан Армиин габьяата командирнууд, эмшэн, докторнууд болон бэшэ лээдэ квалификациин хүдэлмэрилэгшэд болоһон байна. Жэшээлхэдэ: һаяхан энэ һургуули дүүргэһэн Сарра Итентова гэгшэ пединститут дүүргээд, һургуулидаа һургагша болоод байна. Улаан Армиин командир капитан, гурбан ордентой, хэдэн медальтай нүхэр Иван Иванович Болмаков гэгшэ энэ һургуулиие дүүргэһэн байгаа. Һаяхан амаралтада ерэхэдээ һургуулидаа орожо, тэрэниие һайнаар хүмүүжүүлһэндэнь баясхалан хүргэһэн байна. Энэ һургуулида арба гаран жэл соо хүдэлмэрилжэ байһан һургагша Иосиф Тихонович Затеев болбол һургажа гаргаһан хүнүүдһээ баясхалан хүргэһэн бэшэгүүдые үдэрһөө үдэртэ абажа байха юм.

Бурьялма түргэн урасхалтай Гремяча мүрэн дээрэ электростанци баригдаад, хүдэлмэрилжэ байна. Баргажанай бүхы һууриин зоной гэр байдал, гүрэнэй учреждениинүүд болон гудамжанууд һүниин сагта электричествын гэрэлээр гэрэлтүүлэгдэдэг байха юм.

Мүн Баргажан дээрэ районой эмнэлгын больница бии ба шадабаритай эмнэгшэдээр хангаан түхеэрэгдэһэн байна. Энэ больница болбол хэдэн мянган ажалшан арадые үбшэ зоболонгой аюулһаа абаран гаргажа шадаһан байна гээшэ. Энэ больницада залуухан эмнэгшэнэр нүхэд Погодоева, Вербицкая гэгшэд ехэ һайнаар хүдэлмэрилжэ, арад зоной элүүрые сахихын түлөө бүхы эдибхи шадабаряа оролдон гаргадаг байха юм. Районой элүүрые сахиха таһагые даагша нүхэр Нихуров болбол больницын, хүүгэдэй сад ба яслиин байдалые һайжаруулхын түлөө ехэхэн оролдолго гаргадаг байна.

Мүн Баргажан дээрэ ажалшан арадай шухала хэрэглэхэ эд бараа гаргажа байдаг хоёр промартель байгуулагдаһан байна. Гална, кинотеатр, социалистическэ культурын байшан, радио ба телефон байгуулагдаһан байха.

Иимэ дээрэһээ урдын Баргажанай мүнөө үедэ танихаар бэшэ боложо хубилһаниинь тон элихэн байна.

Мүнөө үедэ баргажанайхид болбол СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтада бэлдэжэ байна. Эндэ һунгуулиин бэлэдхэл түлэг дундаа ябажа байна гэбэл, агитаторнууд, комсомолецууд ба коммунистнар айлаар ба участогуудаар ябажа, «СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалтануудые хэхэ тухай дүрим», СССР-эй Конституци ба СССР-эй Конституциин проект тушаа нүхэр Сталинай хэһэн элидхэл тухай ойлгуулалжын хүдэлмэри ябуулдаг байна. Энэ ябадал болбол эрхэ сүлөөгүй байһан урданай үбгэд хүгшэдтэ ехэ һонирхомоор зүйл болохо ба болохо ёһотойшье байна. Баргажанайхид 1946 оной февралиин 10-ай һунгалтын үдэртэ агуухэ Эхэ орондоо үнэн сэхэ, Ленин—Сталинай партиие тойрон улам нягтарһан ба морально-политическэ талаараа тон нэгэн һанал сэдьхэлтэй байһанаа харуулха байна.

Б. РИНЧИНОВ.

ТЕАТР

ТАЙШААГАЙ ТАШУУР

ШЭНЭ ЗҮЖЭГ

Бурят-Монголой гүрэнэй Ленинэй ордента театрын премьерэ

Ленинэй ордента хүгжэмтэ драмын театр болбол ородой агуухэ драматург А. Н. Островскиин «Аадар-Залин» гэжэ зүжэг табихадаа, уран һайханайнгаа талаар тон шэнэ ба шухала удха шанартай замда ороһон байна. Тус театрын хүгжэлтэдэ мүнөө хүртэрөө геройко-романтическа шанартай зүйлнүүд дийлэнхи байһан юм. Харин мүнөө үедэ ёһотой социалистическэ реализмын замда орожо, бодото ажабайдалые бодото дээрэнь харуулха принцип бариматалдаг болобо. Бурьялан байгаа дүүрэн шанарта ажабайдалые, тэрээнэй бүхы зүрилдөөнүүдтэйнь хамта, тайлбарилан хэлэхэдэ, хүнэй бүхы зориг сэдьхэл ба һанаан мэдэрэлые дэлгэн харуулха зорилго болбол нилээд хэсүүтэй хэрэг байха юм. Манай театр болбол энэ замаа сааштань үргэлжэлүүлжэ, бурят-монгол зоной үнгэрэгшэ зуун жэлэй хахалай үеын социальна байдал ба зан абаринуудыень тон бодото зүбөөр харуулһан үнэхөөр реалистическэ зүжэгые һаяхан табиһан байха юм.

«Тайшаагай ташуур» болбол хаанта засагай зүгһөө бурят-монгол зондо «өөрын эрхэтэ захиргаа» үгэхэмнай гэһэн энеэдэ хүрэмэ хуурмаг ябадалые уудалан элишэлһэн пьесэ мүн. Николай I хаанай «үндэр дээдын зарлигай» ёһоор Хориин арба нэгэн эсэгэ бурядые оройлон захирха Степной Дүүмэ гэжэ бии болгогдоһон байгаа. Иимэ албан газарнууд Бурят оронной бусадшье газарнуудта байгуулагдаһан юм. Энэ Дүүмые оройложо олон тоото родовой ноёд-гулбаа, зайһан ба шулингэнүүдээр бэеэ хүреэлүүлһэн ахалагша тайшаанар захиран һуудаг байгаа. Эдэ тайшаа ба бусад родовой ноёд болбол һунгагдаһан хүнүүд болохолоороо, «өөрөө эрхэтэ захиргаанай» үзэгдэл боложо үгэдэг байһаниинь тэрэ бэлэй. Гэбэшье, энэ ябадал хадаа гансал үзэгдэл тэды байһан байна. Ушарынь, өөрынгөө эрхэ бэелүүлхэ ёһотой арад зониинь өөһэдынгөө һунгаһан Дүүмынгээ хэрэгтэ хабаадалсаха эрхэгүй байһан ба үнэндөө холодуулан хаягдаһан байгаа. Энэ «өөрөө захиралтын» орган болбол бурядай һайд ноёдой, доторхи томо жэжэ хулашан мэхэшэн ба арьяатан шононуудай хоорондо ашүүригүй муухайгаар засаг түрэеэ буляалдаха ябадалай газар болоожо үгэдэг ба ажалшан бурят арадые хууран мэхэлхэ, мүлжэн дарлаха ба ехэнхидээ нюуса нөөсэгүйгөөр дээрмэдэн тоноходо ябадалай зэбсэг болоожо үгэдэг байһаниие бурят зоной хуушанай байдалые эрхим һайнаар мэдэхэ уранзохёолшо Хоца Намсараев өөрынгөө пьесэ дотор гайхалтай һайнаар харуулһан байна. Автор болбол бурядай һайд ноёдой хоорондын жэжэ эдилдээе харуулха зуураа бурят зоной тэрэ үеын бодото байдалые тон нарин бэрхээр ба үргэнөөр харуулжа шадаһан байна. Энээн тушаа зохёолые ехэхэн политическэ удхашанартай пьесэ болгоһон байха юм. Ушарынь хадаа, тайшаануудай хоорондын засаг түрын түлөө тэмсээндэ оролсон ябахадаа, дарлагдан мүлжэгдэжэ байгаа бурят зон болбол политическэ шударгуу хүсэн болон болбосоржо байһан ба ноёд һайдай урда өөрынгөө ашаг туһые аршалжа шададаг болоожо байһаниие харуулһан байна.

Пьесын сюжет балай тойруу бэшэ юм. Хориин һайд ноёдой нэгэн—тайшаагай хүбүүн Гинчин-Доржи Дымбылов гэгшэ элдэб муухай арга мэхээр тайшаа нэрэ зүүжэ Степной-Дүүмын ахалагша болоожо шадаһан байна. Тэрэ болбол шэрүүн муухай абари гаргажа, хүн зоноо доромжолон баһажа, нюрга сохилгынгоо хүсөөр өөртөө дурагүй ябадалые огтолон үгы хэхэ гэжэ оролдоно. Энэ үедэ һайд ноёдой дундаһаа дүүмын заседатель Тарба Жигжитов гэгшэ дээрэхи тайшаагай гансаараа засагаа барижа, гансаараа тонуул дээрмынгээ зөөриие эдлэн байха ябадалдань дураа гутан, тэрээнтэй тэмсэжэ ороһон байха юм. Тарба хадаа хүн зоной дураа гуталгые бэедээ ашаглажа, энэ эсэргүүсэлтые бүри ехээр һүжэрүүлэн үһэргэжэ, арад зоной дурые бэедээ татажа шадаһан байна. Тайшаае унагаажа засаг түрыень өөрынгөө гарта абаха гэһэн зорилгоор, Тарба болбол элдэб муухай арга мэхэ гарган, өөрынгөө зорилгодо хүрэжэ шадаһан байна. Энэ пьесын сюжет гол түлэб энээн дээрэ байха юм. Тэрээнһээ гадна, Тарба-заседатель хадаа тайшаагай һамгантай холбоотой байһан баһа нэгэн сюжетнэ шугам бии, гэбэшье удха шанарайгаа талаар хоёрдохи һуури эзэлхэ байна.

Хоца Намсараев болбол нютагайнгаа шэмэ ехэтэй түүхэтэ материал хэрэглэжэ, тус пьесэ дотороо ехэхэн хурса шанга байдалнуудые харуулжа шадаһан байна. Энэнь хадаа тус зүжэгтэ наадаһан артистнуудта өөрынгөө бүхы шадабари мэргэжэлые дэлбэлэн харуулхын гайхамшаг арга олгоһон байха юм.

Тон түрүүн БМАССР-эй арадай артист В. К. Халматовай тон һайнаар наадаһые тэмдэглэхэ байнабди. Тэрээнэй харуулһан тайшаа болбол үнэндөө бирагүй хүн аад, ёһото муухай арга мэхээр хизааргүй засаг эрхэ гартаа абажа шадаһан хулгайшан мүн болоно. Ямаршье һэшхэл үнгэеэ алдаһан, шангалха ноёрхохынгоо талаар ямаршье өшүүригүй ба хэмээ мэдэхээ болиһон шэрүүн муухай абаритай иимэ тайшаае Халматов харуулна. Дымбылов болбол Санкт-Петербургһаа ерэхэдэнь бурят зонойгоо хүндэлжэ бариһан хониин төөлэйе хүлөөрөө үдьхэлжэрхихоһоо гайхаагүй байгаа. Хамаг зон, ехэ багагүй, тэрээнэй дура сэдьхэлые хангажа байха ёһотой гэжэ һанадаг байба. Тиимэдэ «Хэн һайн моритойб, тэрэнь миниин морин!»—гэжэ сэб сэхэ хэлэнэбшүү. Тэрэ байтагай, намайе хаан бурхан хоёр шэнгеэр хүндэлхэ шүтэхэ ёһотойт гэжэ ганирдаг байһаниинь гайхалтай бэшэ. Халматов болбол өөрынгөө наадаанда тус хүнэй бүхы зан абариие үргэнөөр харуулжа шадаһан байна. Тэрэ тайшаа иимэ ехэ засаг гартаа абаад байхадаа һүүлшынгэ ухаае гэжэ, үлэ бүтэхэ мунхаг тэнэг ябадалнуудые хойно хойноһоонь гаргажа, һүүлэй һүүлдэ энэ ябадалаараа өөрынгөө тархи эдиһэн байна. Гэбэшье иимэ муухай ябадал хэжэ байхадаа, айхабтар ехэрхэг дээрэнхы дүрэ түхэлөө алдаагүйень артист Халматов тон нарин наар шадажа наадаһан байха юм. Тэрэ тайшаа өөрынхеэрээ нилээд мэхэтэй хүн, теэд энэ мэхэнь засагаа гартаа бүхэжүүлхын түлөө нэгэн арга олгоһон байна. Ехэ эрхэдээ дашуурһан тэрээнэй тэнэгшэг ой ухаан соо үндэр ехэ шулуун гэр засагайнь тулга болоожо үгэхэ гэжэ һанагдаһаниинь гайхалтай бэшэ. Ушарынь, Хориин сагаан талада үндэр сагаан шулуун үргөөн бодхооһон хүн хадаа бурят зоной һанаанда оройдоо хүртэшэгүй, адага ехэ хүсэтэй хаан бурхан гэжэ һанагдахаар байха юм. Эрхэ засагни аймшагтай!»—гэжэ һанаһан дээрэһээ һүрдэмэ муухай галзууралгада хүрэһэн ба мүн энэ үедөө саагуураа айн шэшэржэ байһан ноён хадаа Халматовай наадалга дээрэ һайтар үзэгдэнэ. Гэбэшье эсэсэй сценые психологическа талаарнь бүри ехэ хүсэтэйгөөр харуулаа һаа һайн байгаа гэжэ һанагдана. Ушарынь һангай мүнгэ дээрмэдэжэ байтара баригдаһан тэрэ «хаан бурхан» хадаа өөрынгөө хаан гүрэнэй һүүлшын харьяатан болохо һангаяашье гээгээд байха үедөө арай тиимэ абяа анираа алданги байлтай бэшэ мэтэ һанагдаха юм.

Тарба-заседателиин хэсүүхэн ролиие артист П. Н. Николаев нилээд һайнаар наадажа харуулһан байна. Сэсэн ухаантай ба һанаамгай бэрхэ Тарба болбол тайшаа болохын түлөө ехэхэн мэхэ хэжэ гарана. Тон түрүүншье гаража ерэхэдээ мэдэхээр болоно. Тарба-заседатель болбол арад зоной һаналые өөр тээшээ татажа, өөрыгөө үгытэй ядуу зониие хамгаалдаг, үнэнэй түлөө оролдодог хүн гэжэ харуулдаг байха юм. Бэеэ һайн талаһаа харуулжа боломо ямаршье зохид ушарые миин үнгэргэдэггүй, Тарба хадаа Дымбыловэй тайшаа болоходоо иркутска губернаторта эдилгэ үгэһэн ябадалые уудалан гаргаһан байха юм. Дымбылов хадаа энэ эдилгын таба мянган түхэригые Дүүмын кассаһаа абаһан байгаа. Тиимэдэ Тарба болбол Тайшаада дурагүй гөө олоной нюдэндэ сэб сэхэ харуулдаг байна. Ушар тэрээн дээрэһээ энэ зүжэг хаража һууһан зон Тарбын мэхэтэ ябадалые һүүл хүртэр үнэн ябадал гэжэ һанажа, тэрэ заседательда дуратай байжа магад. Тиимэ дээрэһээ, харин Тарба болбол һүүл дээрэ тайшаа болоод байхадаа, «жаргалнай ерэбэ» гэжэ һанаһан албата зонойгоо үнэн сэдьхэлэй найдалгын харюуда өөрынгөө шоно нюурые одоол һая харуулханъ сэдьхэлдэ хүсэтэй үзэгдэл болоно. Зүгөөр артист Николаев болбол наадан харуулагша хүнэйгөө абари зан, ябадал түхэл ба һанаа сэдьхэлыень тон нарин һайнаар харуулдаг байбашье, тоботой ойлгосотойгоор үгэнүүдээ хэлэхэ талаараа нилээд олон дутуу дунда зүйлнүүдтэй байха юм. Энэ ушар хадаа тэрээнэй наадалгада ехэхэн һаад һамшаг боложо үгэдэг байһаниинь элитэ.

РСФСР-эй габьяата артист Ч. Г. Генинов болбол энэ зүжэгтэ гайхамшаг шадабари мэргэжэлээ дахин харуулһан байна. Генинов хадаа хүн зониие энеэлгэмэ реалистическэ байдалые бодото үнэн дээрэнь харуулхадаа тон бэрхэ артист байха юм. Ямаршье ондо ондоогоор нюураа будажа, ямаршье элдэб хубсаһа үмдэжэ, ямаршье элдэб роль наадахадань Гениновые гайхамшаг онсо зангаарынь, баагүй ба бэелээ найданги байдалаарынь хододоо илгаруулан танижа болодог байна. Мүнөөшье энэ зүжэгтэ лама болоод гараха бүринь, бүхы оршон байдал гэнтэ хубилна гэмээр болодог байна. Хаража һууһан хүнүүд тэрээнэй наадажа байхада, зуун жэлэй урдахи хори бурядай байдал доторонь орон нюдөөрөө хаража байһан мэтэ һанахаар байна. Ушарынь хадаа, тэрэ үеын байдалые ёһотой бодото дээрэнь харуулжа шадаһан ба теэдшье хододоо хүн зониие адаглан адуулажа, хоб хошо зөөжэ, билдагуушалан шарбалзажа, доро унан бүхэгэнэжэ ябадаг—иимэ ламагүйгөөр тэрэ үеын байдал тон бодото ёһоороо үзүүлэгдэжэ шадагдахагүйнь мэдээжэ.

Шэрүүн абарита тайшаа ба мэхэ ехэтэ заседатель хоёрой хоорондын тэмсэлэй саанаһаа, арад зоной түлөөлэгшэ болохо омог бүдүүн үбгэн Гоншог (артист Д. Д. Дондуков) урган гарана. Энэ үбгэн болбол тус пьесэ дотор засаг буляалдагша һайд ноёдто эсэргүүсэн болоһон байна. Гоншог хадаа арад зоной дунда эсэргүүсэлтын дүлэ бадаруулан, эрхэгүй хашалантa байдалда дураа гутаха һанал зоригые тэдэнэй дунда түрүүлжэ, арадай үнэн хэрэгэй илалтын түлөө тэмсэлдэ арад зониие бэлэдхэнэ. Иимэ ехэ удха шанартай энэ ролиие артист Дондуков шадамгай һайнаар наадаһан байна. Зүгөөр дан үлүүсэ гараа хүдэлгэхэ ба хүлдөө унаха ябадал үзэгдэнэ гү гэжэ һанамаар байха юм.

Энэ зүжэг дотор хүнэй сэдьхэл баярлуулмаар нэгэн зүйл бии. Энэ зүйл хадаа жэжэ рольнууд ба үзэгдэлнүүдые тон оролдосотой наринаар табижа шадаһан ябадал болоно. Энэ талаар тус пьесые табигша В. К. Халматов болбол анха түрүүнээ режиссерой талаар хүдэлмэрилһэн байбашье, ехэхэн мэргэжэл шадабари харуулһаниинь лабтай. Тайшаагай һамган боложо наадаһан РСФСР-эй габьяата артистка Н. Д. Гендунова болбол солбон шамбай зан түхэлөө алдаагүй, эһала һайнаар наадаһан байна.

Нюргаа сохюулхаяа хүлеэжэ байһан колодкотой хүнүүдые харуулһан сценэ мүн һайнаар гараа. Тэдэниие наадаһан артистнууд хадаа үгэ бүхэнөө, хүдэлөөн бүхэнөө түхэл хэм соонь гаргажа шадаһан байна. Илангаяа алан сохюулһан хүбүүн дээрээ уйлан хайлан һууһан гашуудал ехэтэ хүгшэн (артистка С. М. Халтагарова) хүнэй зүрхэ сэдьхэл хүдэлгэмэ байгаа. Энэ үзэгдэл болбол тэрэ үеын дарлагдан зобожо байһан арадай гашуудалые дэлгэн харуулһан байна.

Тэрээнһээ гадна ноёдой зарсанарые наадаһан артистнууд П. Г. Шагжин ба Етабаева нилээд һайнаар наадаһан байна. Тэдэнэй хоорондохи инагай дуран болбол тус зүжэг дотор уйдхарта лиризмын зүйл оруулһан байха юм. Эдэ хоёрой алиниинь зүжэг харагшадай сэдьхэлые үлүү ехээр бэедээ татааб—сохомлон хэлэжэ болошогүй байна. Поёндо дуу барижа байха үедөө, Соёмполые наадаһан Шагжин дарлагдаһан боголой һүрдэнги хашаланта байдалые дэлбэлэн харуулһан байна. Гэбэшье богол зарса боложо наадаһан Етабаева болбол ноёной дарлалтаһаа хододоо айн һүрдэжэ ябадаг, холол бурханһаа һүгэдэн байдаг ба газаашье гарахаяа айдаг болоһониинь харахада, өөрынгөө үнэн бодото байдалайнгаа шэнжээр хүнэй зүрхэ хүдэлгэмэ байха юм. Мүн баһа тайшаагай гар доро ябадаг хүнүүдые наадаһан БМАССР-эй габьяата артист Б. Ц. Ринчино, артист Р. А. Гаврилов ба артист С. Б. Рабсалов гэгшэдэй наадые тэмдэглэнгүй үнгэржэ болохогүй байна. Тэдэнэр хадаа өөрынгөө наадаар тус зүжэг дотор нилээн олон энеэдэтэй ба мүн баһа уйтхартай зүйлнүүдые оруулжа шадаһан байха юм.

Нютагай үндэһэн материал дээрэ бэшэгдэһэн түүхэтэ ажаһуудалай пьесэ табиха ябадалда уран зурагай удха шанар нилээд ехэ байна. Теэдшье энэ талаараа уран зураашан М. Шестакова яһала һайн мэргэжэл харуулжа шадаһан байна. Зүгөөр Хориин Степной Дүүмын хаалгын хажууда һангай алаг бүүдхэ байханъ үлүү гү гэжэ һанагдана. Теэд энэ ушар хадаа хамта дээрээ эрхим һайн декорациин шанарые доошолуулнагүй.

«Тайшаагай ташуур» табиһан ябадал болбол манай энэ үдэрнүүдтэ политическэ талаар шухала удхашанартай болохо юм. Театрта ороошод болбол хаанта засагай талаһаа «өөрын захиргаа» үгөөбди гэжэ мэхэлһэн ябадалые хаража, зуун жэлэй урдахи бурят зоной байдалые үзэн, үнэхөөр өөрынгөө ааша зоргоор захиран байгаа тайшаа, гулбаа, зайһан, шүүлингэ ба бусад ноёдой ташуур доро шэшэрэн зобожо хашагдан тулижа байһан үгытэй ядуу арадай байдалые хаража гараха байна. Тиихэдээ, тэдэнэр болбол тэрэ үеын доромжолго баһамжалгын удха шанартай «өөрын эрхэтэ захиргаае» мүнөө үеын ёһотой арад зоной өөрын захиргаантай жэшэжэ үзэхэ ба СССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха дэлхэй дээрэхи эгээн демократическа ба эрхэ сүлөөтэ һунгалтада бэлдэжэ байгаа советскэ Бурят-Монголой арадуудай ёһотой политическэ эрхэ сүлөөтэй мүнөөнэй байдалые һанаха байхал.

Аф. БАЛЬБУРОВ.

ЗҮЖЭГ ХАРАГШЫН ҺАНАМЖА

Бурят-Монголой гүрэнэй Ленинэй ордента хүгжэмтэ драмын театр болбол һаяхан өөрынгөө сценэ дээрэ «Тайшаагай ташуур» гэжэ ажаһуудалай түүхэтэ удхашанартай пьесэ табижа харуулһан байна. Энэ пьесые уранзохёолшо Хоца Намсараев зохёогоо. Тус пьесэ болбол XVIII-дахи зуунай дундахи үеын Хориин ноед ламанарай ажаһуудал ба хэрэг ябуулгые харуулһан байна. Хориин зоной хуушанай байдал ба лама ноёдой зан абаринуудые эрхим һайнаар мэдэхэ Хоца Намсараев болбол зуун жэлэй урдатээ бурят-монгол арадай хоёр дабхар дарлалта доро байһаниие үнэн зүбөөр харуулжа шадаһан байна.

Тэрэ үедэ бурят зониие нэгэн талаһаа хаанта засаг ба нүгөө талаһаа нютагай лама ноед баяшуул дарлан мүлжэжэ байһан юм. Тиимэдэ «Тайшаагай ташуур» гэжэ пьесэ табиһан ушар болбол политическэ ба ойлгууламжын талаар тон ехэ удхашанартай байна. Ушарынь хадаа бурят-монгол арад ямар барга харанхы байдалһаа мултаран гаража, Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин ашаар, эрхэ сүлөөгөө олоһониинь эли тодоор харагданабшуу.

Мүнөө үедэ коммунистическэ парти ба багша Сталинай мэргэн хүтэлбэри доро манай арадай ажахы ба культурна талаараа хэды шэнээн урагшаа дэбжэһэниие тэрэ сагай харанхы байдалтай жэшэхэдэ бүришье ехэ гайхамшагтай үзэгдэхэ байһаниинь мэдээжэ.

XIX зуунай дүшөөд онгуудта Хориин тайшаа Дымбылов болбол бурят зоной дунда хрестос шажан дэлгэрүүлхэ хүн гээшэб гэжэ саанаһаа, хаанта засагһаа, ехэхэн найдабаритай байһан юм. Тайшаа Дымбыл Галсановай хүбүүн Ринчин-Доржо гэгшэ эсэгынгээ ухэһэнэй һүүлдэ арад зондо хүндэгүй байһан дээрэһээ тайшаа болон һунгагдажа шадаагүй байгаа. Харин тэрээнэй орондо тайшаа Иренцеевэй үргэмэл хүбүүн Жигжит-Дамба Дугаровые тайшаа болгожо һунгаһан байха юм. Харин 1835 ондо тэрэ Жигжит тайшаагай ухэһэнэй һүүлдэ Дымбылов болбол Ирхүүгэй губернаторай дэмжэлгээр тайшаа болоһон байгаа. һүүлээрынь Ирхүүгэй архиепископэй оролдолтоор Дымбылов болбол 1842 ондо Петербург ошожо Николай хаанай нэрээр хэрээһэ зүүһэн байна. Тиихэдэнь тэрээндэ Забайкальска Казачествын есаул хэргэм олгоһон байгаа. Иимэдэ тайшаа Дымбылов болбол хаанта засагай талаһаа ехэхэн тулгатай байһаниинь мэдээжэ. Гэбэшье албата зониинь тэрээндэ айхабтар дурагүй байһан юм. Ушарынь хадаа Дымбылов болбол шэрүүн шанга абари зантай хүн болохолоороо, жэжэ заахан юумэн дээрэһээ хүнэй нюрга хайра гамгүй сохидог байһан гэжэ мүнөөшье хүртэрөө арадай дунда хэлсэдэг. Илангаяа Петербургһаа бусажа ерэһэнэйнгөө һүүлдэ бүри ехээр галзууржа ороһон байха юм.

Тэрэ үедэ Жигжит тайшаагай хүбүүн Тарба гэгшэ засаг түрынь буляахын түлөө Дымбыловтэй шангаханаар тэмсэжэ гараһан байна. Энэ хэрэгтэнь тэрээнэй абга болохо хамба лама Субанов гэгшэ ехэхэн туһалдаг байгаа. Дымбылов болбол хрестос шажанда ороһон болобошье, ламынгаа шажаниие хаяагүй, дасан дуганда ошожо, хододоо мүргэжэ ябадаг байһан юм. Албата зонойнгоо зөөри зөөшые нюужа далдалжа буляан абажа ябадаг тайшаа Дымбыловые хуулиин хэрэгтэ оруулхын түлөө Хориин зон нилээд ехэ ябадал хэһэн байбашье, хаанта засагай администраци тэрэ хэрэгыень өөдэ абадаггүй байһан байна гэбэшье, тайшаа Дымбылов болбол өөртөө шулуун гэр бариха гэжэ һангай зөөри уриһэн дээрэһээ гэмээ сагааруулхын түлөө Хориин Степной Дүүмын гэрые галдаһан байна. Тиихэ үедэ Дүүмын кассаһаа 12.000 гаран түхэриг хулуун абаһаниинь элиржэ Дымбылов каторжна хүдэлмэридэ шиидхэгдэһэн байгаа.

Энэ түүхэтэ материал болбол Хоца Намсараевай пьесын һуури боложо үгэһэн байха юм. Тус пьесэ дотороо Хоца Намсараев болбол өөрынгөө засаг эрхын оройлошогүй ехэдэ дашууран галзуурһан тэрэ ноениие, тон зүбөөр харуулһан байна.

Тайшаа Дымбылов боложо наадаһан Бурят-Монголой АССР-эй арадай артист В. К. Халматов нилээд һайнаар мэргэн шадабаряа харуулһан байна. Мүн баһа РСФСР-эй габьяата артист Ч. Г. Гениновэй лама боложо наадахадань үнэхөөрөө тэрэ үеын билдагууша, хара мэхэтэ ламые хаража байнаб гэжэ һанамаар байна. Артист П. Н. Николаев Тарба Жигжитов боложо харуулхадаа нэгэн талаһаа арад зонойнгоо нюур дээрэ тэдэнэй ашa туһые аршалдаг хүн шэнги болон хуурмаг дүрэ үзүүлжэ, нүгөө талаһаа тайшаа Дымбыловые шэрээһээнь халяаха гэжэ оролдожо байһаниень зүбтэй һайнаар харуулна.

«Тайшаагай ташуур» гэжэ энэ пьесые зохёон бэшэһэн Хоца Намсараев ба найруулан табиһан манай Бурят-Монголой театр болбол өөрынгөө республикын культурада үнэтэй нэмэри болобо гэжэ һананам.

Зүжэг харагшадай зүгһөө **Ц. БУДАЕВ.**

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ ҺОНИН

В. И. Ленинэй зохёолнууд латышскэ хэлэн дээрэ хэблэгдэбэ

РИГА. Латвийска ССР-эй гүрэнэй хэблэл болбол «Гүрэн тухай» ба «Демократи» болон «диктатура тухай» В. И. Ленинэй зохёолые тусгаар брошюра болгон хэблэжэ гаргаба. Энэ дэбтэр 50 мянган тиражтайгаар ород ба латышскэ хэлэн дээрэ гараһан байна.

Алас Дурна зүгэй патриодууд

ХАБАРОВСК. СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалтануудые хэхэ болоһоной хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөөнэй сог залы улам ехээр бадаржа байна. Нефтянигууд ба алта малтагшад, металлистнууд ба үһан-замайхид хэдэн олон эрхим рекордынуудые түйлэбэ. Колымада «Стахановец» гэжэ прийск дайнай үе соо табан жэлэй нормо дүүргэһэн ба 16 миллионһоо үлүү тухэриг мүнгэ гүрэндэ арбилжа үгэһэн байна. Тиимэ үльгэр жэшээнүүд яһала олон. Алас дурна зүгэй патриодууд бүгэдэ арадай угаа ехэ һайндэртэ бэлдэжэ байһандал адляар һунгалтада бэлэдхэнэ.

Молдавска консервэнүүд

КИШИНЕВ СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтануудай хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөөн үдэрһөө үдэртэ үргэлжэ байна

Молдавска консервнэ трестын заводууд жэлэйнгээ түсэб дүүргэжэ, орондоо 5 миллион банк овощной консервэ, варенье, джем, повидлэ үгэһэн байха юм. Консервнэ заводуудые һэргээн бодхоохо ба хүдэлгэжэ эхилхэ тушаа нилээд амжалта түйлагдаба.

Павенчайска сахарна завод хүдэлжэ захалаа

ВИЛЬНЮС. Сүүдхэ соо 800 тонно свёкло болбосоруулхаар хараалагдаһан Павенчайска сахарна завод (Литва) хүдэлжэ захалаа.

Тус заводые немецкэ булимтарагшад айхабтар ехээр һандаргаһан байгаа. Байра барилгын ба бүхы һэргээн бодхооходо хүдэлмэриие энэ заводой коллектив өөһэдөө хэһэн байна.

Французска барилдаагаар СССР-эй абсолютна чемпион

Французска барилдаагаар ороной абсолютна чемпион гэһэн нэрэзэргые олохын түлөө Ленинградта болоһон мүрысөөн таллинска динамовец Йоганн Коткасай илалтаар дүүрэбэ. Тиигээд байхадаа, Коткас чемпион нэрэзэргэеэ алдабагүй гээшэ.

Волховско алюминиин завод дахяад бодхоогдожо байна

ЛЕНИНГРАД. Ленинградска областиин Волховско алюминиин завод һэргээгдэн бодхоогдожо байна. Тэрэ хадаа СССР доторхи алюминиин ажаүйлэдбэриин эгээн түрүүшын предприяти юм. 1946 оной март һара соо электролизнэ цех дүүрэн шадал соогоо хүдэлхөөр табигдаха болоно.

Түрүү малшадай зүблөөндэ хабаадалсахын түлөө тэмсэгты!

МАЛАА ҺАЙНААР ОНДО ОРУУЛАЯ!

Адуу малаа атар тарганаар ондо оруулха гээшэ СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтада эрхим бэлэг мүн болоно

* * *

ҮБЭЛЖЭЛГЫЕ ЭМХИТЭЙГЭЭР ҮНГЭРГЭНЭ

Үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые урдынхиһаа һайнаар үнгэргэһэн Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой малажалай фермэнүүд адуу малаа атар тарганаар ондо оруулжа байна. Фермэ бүхэнэй малнууд бултадаа урин дулаан ба һаруул сэбэр байра байдалаар хангагданхай. Үбһэ, һолоомоёо заимка бүхэн гадаагаа зөөжэ абаашаһан байна. Тэжээлые зүбөөр ба гамтайгаар гаргашалхын түлөө малшад онсо анхаралаа табина.

Адуу малаа үбэлэй бэлшээридэ гаргаад һайнаар адуулжа байха юм. Мүнөө үедэ 2.000 үхэр, 1.200 хони ямаан ба 120 адуун бэлшээридэ ябана.

Түрүү колхознигууд Базар Цыренов. Базар Ламатханов гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг фермэнүүд адуу малай үбэлжэлгые бултанһаа эмхитэйгээр үнгэргэжэ байна. Эдэ фермэнүүдэй үхэр мал шадал шэнээгээ алдаагүй тобир тарганууд зандаа. Адуу малай үбэлжэлгын үедэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөнэй түрүүшын дүнгүүдээр дүрсагдагша фермэнүүд колхозой правлени ба партийна организациин дамжуулгын Улаан туг абаха кандидадууд болонхой.

Колхозой правлени ба партийна организаци малажалай хүдэлмэрилэгшэдые үбэлэй дулаан хубсаһаар хүсэд хангажа байна. Хонишодто валенкэ ба эрһэн оодон дэгэлнүүд үгтэбэ.

Малажалай фермэ, заимка болон бүхы малшад өөһэд хоорондоо мүрысэнхэй. Түрүүшүүлые урмашуулхын зорилгоор, колхозой правлени ба партийна организаци дамжуулгын Улаан туг бии болгоһон ба тусгаар шалгарһан малшадые шагнахын тулада хэдэн толгой мал таһалһан байна.

Октябрь, ноябриин турша соо түрүү фермэнүүд үбһэ тэжээл яһала арбилаа. Элэнэр саашадаа улам ехэ тэжээл арбилхабди гэжэ бэеэ уялгална. СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтануудай үдэ, хүртэр адуу малаа бүри һайнаар бэлшээжэ ба харууһалжа тобир тарган байлгаха, үбһэ тэжээл зүбөөр гаргашалжа, арбилха, абаһан түлнүүдһээ нэгэшье толгой үхүүлэнгүй малажал дээрэ шэнидхэхы амжалтануудые түйлахын түлөө тээрэхи колхозойхид хормойгоо шуужа оролсобо.

Б. ЦЫРЕНОВА.

Боргойн талын бэлшээри дээрэ...

Боргойн сомоной Кагановичын нэрэмжэтэ хүдөө-ажалай артелиин гэшүүд 1945—46 онуудай адуу малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые һайн шанартайгаар үнгэргэһэн байна. Малай байра байдалые һэльбэн заһабарилжа, урин дулаан болгохо хэрэгтэ илангаяа ехээр анхарһан байха юм. Энэ жэлдэ эбэртэ бодо малай байха гурбан шэнэ байра түхеэрһэн байна. Малай хуушан байрануудые һэльбэн заһабарилжа дулаалаа.

Мүн уһалуурида онсо һаналаа табиһан байха юм. Бэлшээриин дэргэдэ байһан 14 худаг заһабарилһан, хоёр шэнэ худаг малтаһан байна.

Колхозой правлени малшадые дулаан хубсаһа болон үбэлэй бусад хэрэгсэлнүүдээр хангахын түлөө яһала оролдоһон байха юм. Мал адуулдаг колхознигуудта үгэхын тулада эндэхид мүнөө болтор дулаан хубсаһа хунар сутлуулжа үргэлжэлүүлһээр.

Фермэ гүүртнүүдэйнь һүрэг малнууд элдэб үбшэнэй хамшагта дайрагдаагүй элүүр энхэ ба шадал шэнээгээр һайн байна. Үбэлэй бэлшээриие үбэл, хабарай үедэ адуулха тусхай участогууд болгожо таһалаанхай. Намарай үедэ үбэлдөө ехэ саһатай байдаг бэлшээридэ малаа адуулжа гараа. Саһа багатай бэлшээрээ үбэлдөө хэрэглэхээр нөөһэн байна.

Боргойн талын бэлшээри хагдаар ехэ элбэг ба шэмэтэй юм. Эндэ бэлшэһэн мал саг үргэлжэ тарган байдаг. Кагановичын нэрэмжэтэ колхозой түрүү малшад адуу малаа үбэл зунгүй бэлшээжэ, тобир тарганаар ондо оруулдаг баялиг дүршэлтэй болонхой.

Мүнөө үедэ Боргойн баян талаар Кагановичын нэрэмжэтэ колхозой 500 гаран эбэртэ бодо мал, 2.600 хони ямаан, 160 адуун һүрэг бэлшэжэ байна. Эдэ бүгэдэ бүхэли үбэл соо хээрын бэлшээридэ ябажа ондо ороходо юм. Үбэлэй бэлшээридэ ябаха малнуудые эрхим колхознигуудай харюусалгада тушаажа үгэнхэй. Колхозой түрүү малшад Димит Базарова, Гомбо Дамбаева, Дымбрыл Ухинаева, Цыцен Цыренжанова, Долгоржап Дашиева, Норбо Дамчиева ба бусадта малажалай эгээл харюусалгатай хүдэлмэринүүд даалгагданхай юм. Дундаһаа доошо шадалтай малай байха гүүртнүүд таһалагданхай. Тэрэнэй нэгэндэ 120 толгой хонид ба шадал багатай бусад малнууд таһалагдаад, үбһэ эдижэ байна.

Энэ колхозой малажалай хэдэн олон түрүүшүүл Зэдын аймагай выставкэдэ хабаадалсаһан юм. 1945 оной хүдэлмэриин дүнгөөр эндэхи 15 малшад эрхим ажалай түлөө нэмэлтэ түлөөри абаһан байна.

Һүнэй-товарна ба мориной-товарна фермэнүүдэйнь хүдэлмэрилэгшэд 1945 ондо мал үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэб дүүргээ. Тэрэшэлэн энэ колхоз малажалай продуктнуудые гүрэндэ тушааха жэлэйнгээ түсэбүүдые зүһэн бүреэр болзорһоо урид дүүргэһэн байха юм.

Адуу малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэхын түлөө эрид тэмсэл хэжэ байһан энэ колхозой малажалай фермэ, гүүрт, отара, бригада болон хүдэлмэрилэгшэд үбэлые тобир тарганаар үнгэргэхые уряалан аймагай бүхы малшадта хандалга гаргаа һэн. Тиихэдээ үбэлэй үедэ нэгэшье толгой мал хороонгүй, тобир тарганаар ондо оруулха, үбһэ тэжээлые правлениин байгуулһан нормын ёһоор гаргашалха, бүхы малаа хобто cooһoo эдеэлүүлхэ, һолоомо, хагда мэтын тэжээл нэмэжэ бэлэдхэхэ, адуугаа түхэреэн сүүдхэ соо бэлшээхэ, тэрэшэлэн бэлшээриие зүбөөр хэрэглэжэ, үбэлдөө хагдада ябахаар таһалагдаһан малаа һайнаар адуулха, муу шадалтай малаа бүлэглөөд, тусгаар харууһалха, ороохой кампаниие саг соонь үнгэргэхэ, гарһан түлнүүдээ гарзагүйгөөр тэнжээхэ, малай үбэлжэлгын хэр зэргэ ябажа байһые 15 хоног бүри правлениин комиссяар шалгуулха мэтын социалистическэ уялгануудые абаһан байна. Тиигээд энэ артелиин бүхы малшад тус тустаа уялгануудые абажа, өөһэд хоорондоо мүрысэнхэй.

Боргойн талын баян бэлшээриин хүндэ түбхинэн ажаһууһан Кагановичын нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд үхэр малаа онсо һайнаар харууһалжа, хороолтогүйгөөр ондо оруулха бүхы аргатай байһанаа һайса мэдэнхэй юм. Тиимэдэ эндэхид иматтай онсо шалабаряа бүгэдынь гаргажа, унаһан малгайгаа абангүйгөөр хүдэлмэрилхэ уялгатай байна. Колхозой правлени түрүү малшадай дүршэлые бүгэдэндэ нэбтэрүүлхэ, малшадай социалистическэ мүрысөө үдэр бүри бодотоор хүтэлбэрилхэ ба уялгануудаа дүүргэхэ хэрэгтэнь туһалха байна. Тиигэбэл энэхид түсэхэлнүүдээ үнэн хэрэгүүдээр бэелүүлжэ шадахань лабтай.

А. БУДАЖАПОВ.

Һү һааха түсэбөө үлүүлэн дүүргээ

БАРГАЖАН. (Телефоноор абтаба). «Красный Октябрь» колхозой һүнэй-товарна фермын һаалишан Степанида Владимировна Скосырская гэгшэ үнгэрэгшэ жэлдэ 10 үнеэ түрүүлээд, түлнүүдыень нэгэшье хороолтогүйгөөр тэнжээжэ тобир тарганаар ондо оруулһан байна.

Тиихэ зуураа, нүхэр Скосырская һү һааха түсэбөө үлүүлэн дүүргэхын түлөө бүхы хабаяа гаргаһан байха юм. Тиигэжэ жэл соо 5 мянган литрын орондо 5 258 литр һаажа, түсэбөө һураггүй үлүүлэн дүүргэбэ.

Мүнөө энэ нүхэрэй харууһалдаг мал тобир тарганаар үбэлжэжэ байнхай.

ХИЛЫН СААНА

Иранска Азербайджанда национальна демократическа хүдэлөөн боложо байһан ту[...] „Неджате Иран" гэжэ газетэ бэшэнэ

ТЕГЕРАН, декабриин 30. (ТАСС). Тавриз хүдар ошожо ерэһэн «Неджате Иран» гэжэ газетын редактор болбол Иранска Азербайджандахи байдалые ажаглан хараһан тухайгаа өөрынгөө дневнигые декабриин 27-до тунхаглаһан байха юм. Иранска Азербайджандахи национально-демократическа хүдэлөөниие болон тэрээндэ хабаадалсагшадта сэгнэлтэ үгэхэ зуураа, автор болбол «Азербайджанска демократическа парти гээшэ нэгэ анги гү, али нэгэ бүлэгһөө бүринөөд байна бэшэ, харин элдэб олон янзын хүнүүдһээ, купечество, таряашад, хүдэлмэришэд, интеллигенциин түлөөлэгшэдһөө бүридэһэн ушар хадаа тон үнэн байна»—гэжэ бэшэнэ. Демократическа парти гээшэ гайхамшагта алдар суута гараһан хүнүүдһээ бүридэнэ. Жэшээнь, Еквалос-Салтане Макуй гэгшын хүбүүн Баят Маку болбол леценсиат гэһэн эрдэмтэ нэрэзэргэтэй. Азербайджанһаа байтагай харин бүхы Иран дотор алдаршаһан үгтай байна. Тэрэ хадаа мүн лэ энэ хүдэлөөндэ хабаадалсаһаар, А[...] жанай Меджлисэй депутат [...] байнабшуу.

Иранска Азербайджанай нацио[...] правительствын почтово-телеграфн[...] харгы замуудай министерстводэ [...] тай нүгөөдэ демократическа ажал[...] лагша Кабари гэгшэ тухай хэлэ[...] раа, дневнигэй автор иишэжэ [...] «Кабири гээшэ Азербайджанай тон[...] интеллигент болоно. Тэрэ хадаа, [...] турын алба тушаал ябуулһан хад[...] мэдэгдэхэ болонхой. Тэрэниие Хор[...] ба Азербайджанда һайса мэдэдэг б[...] лэлдэг байна». Нүгөөдэ Хаджи [...] Птре Ед—Доуле Рефи гэгшэ эрхэ [...] лөөгэй түлөө үнии холоһоо хойшо [...] сэжэ байһан хүн юм. Тэрэ хадаа [...] үйлэ бүтээхэ хэрэг үүсхэхэ ябо[...] ходо хабаадалсадаг ба арад зондо [...] лэглэдэг байна. Тэрэ хүн энэ хүдэ[...] мүн лэ хабаадалсадаг ба түрүүл[...] орлогшо тушаалтай байна.

Тавризай купечество Иранска Азербайджан[...] национальна правительствые амаршална

ТАВРИЗ, декабриин 29. (ТАСС). Помещигууд, алзоборилошод, наймаашад болбол үдэр бүриин Меджилистэ ерэжэ, Иранска Азербайджанай национальна правительствые амаршална. «Азербайджан» гэжэ газетын мэдээсэлэй ёһоор, худалдаа-наймаанай Палатын түрүүлэгшэ Садыгиани түрүүтэй элитэ бүлэг купецүүд Меджлисэй президиумдэ ерэжэ: «Одоошье Азербайджанай хуби заяаниие арад зонхай гартаа абажа, Меджи[...] лон национальна правительствые болгоод байһан хадань, угаа ехэ б[...] байнабди. Үни холын һанажа [...] юумэмнай хүсэлдэбэ» гэжэ мэд[...] байгаа.

Эндэ үгэ хэлэхэдээ, Садыгиани [...] Советскэ Союзтай худалдаа-найм[...] холбоо барисаагаа улам ехэ болгоо[...] ди гэжэ хэлэһэн байба.

Хойто Италида союзнигуудай хуули-захиргаан хуряагдажа абтахань

РИМ, декабриин 31. (ТАСС). (телеграфаар абтахадаа һаатаба). Дундада далайн оршондо байһан союзнигуудай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй Верховно Главнокомандалагша генерал-лейтенант Морган гэгшэ Хойто Италиин можонуудта һуужа байһан улад зондо хандаһан бэшэг гаргаба, тэрээн соогоо юун гэжэ хэлэнэб гэхэдэ: Венеция-Джулия ба Удине гэжэ можоһоо бэшэрээ, дээрэ дурсагдаһан можонуудта байһан союзническа сэрэгэй хуули-захиргаан 1945 оной декабриин 31-эй 24 часта хүдэлмэреэ зогсоожо хуряагдахань гээшэ гэжэ соносхоно. Энэ сагһаа хойшо итальянска правительство Нэгэдэмэл Нацануудай эдлэхэ эрхэнүүдые эблэнгүйгөөр дурсагдаһан газар нютагуудые зонхилон хүтэлжэ байха болоно.

Министрнүүдэй соведэй түрүүлэгшэ де Гаспери гэгшэ итальянска арад зондо хандаһан манифестые өөрынгөө зүгһөө гараба, тэрээн соо хэлэгдэхэнь хадаа, мүнөө бусаажа үгтэхөө байһан газар дээрэхи бүхы правительственна ба сүүдэй хуули захиргаан гээшэ итальянска правительстводо шэлжэн ороходо байна, зүгөөр Нэгэдэмэл Нацануудай э[...] эрхэнь тэрэ хэбээрээ үлэхэ юм. [...] хүртэр союзна сэрэгэй хуули зах[...] най хэблэн гаргаһан манифестнүү[...] приказууд хадаа хуулиин хүсэтэй [...] итальянска правительствоор тоол[...] ушартай, тиимэ хадань итальянска [...] ба чиновнигууд баридаа тэрэниие [...] ёһотой. Союзническа комиссяар зүг[...] хэһэн ушарнуудһаа бэшээрээ, со[...] ческа сэрэгэй трибуналай гаргаһан [...] приговорнууд мүн лэ тэрэ зандаа [...] һэлгэгдэхэ гү, али хубилгагдаха [...] гарахагүй.

Союзна сэрэгэй хуули-захирга[...] зүгһөө дээрэ дурсагдаһан декретэй [...] хилдуулан, мүнөө хүртэр абажа б[...] хуулиин хэмжээнүүд, тэдэнэй [...] олониитын гү, али энгэй албан [...] нуудта ажал хэжэ байһан хүн[...] тушаалһаань гаргаха гү, али шэнэ [...] шаалтай болтохо гэхэ мэтын ябада[...] дые итальянска правительствын [...] зурганууд бүгэдөөрөө уялгата [...] хэгдэһэн юумэ гээшэ гэжэ тоохо зэрг[...]

Германида байгаа американска сэрэгэй хуули захиргаанай түлөөлэгшын хэһэн мэдүүлгэ

НЬЮ-ЙОРК, январиин 2. (ТАСС). «Нью-Йорк пост» гэжэ газетын мэдээсэхэнь хадаа, хилын саана бии байһан немецкэ карательнууд болон неезэлгэнүүдые мүрдэхэ таһагта хүдэлмэрилжэ байһан, Германида байгаа американска сэрэгэй хуули захиргаанай дэргэдэхи элитэ эксперт тушаалтай хүн США-да ерээд байхадаа энэ таһагай элитэ гэшүүдэй олонхинь США-даа бусажа ерээ, тиихэдэ мүнөө үедэ директорэй орлогшо Никсон гансаараа үлэһэн аад хариихаар бэлдэхэжэ байна гэжэ зааба. Тэрэнэй хэлэһээр хадаа, мүнөө бусажа ерээд байһан хүнүүд болбол «эбтээ орохгын тон муу условинуудай» политикые сэрэгэй хуули захиргаанай ябуулжа ба[...] ниие буруушаажа, улад зоной ба [...] ресэй гэшүүдэй дунда кампани ябу[...] жа эхилхэ һанаатай байна гэбэ.

Правительствын мүнгөөр бариг[...] аад, мүнөө американска эзэмдэлгын [...] нодо ороод байһан Монтан гэжэ ко[...] ниин 11 заводһоо 9-ниинь хүд[...] эхилһэн гү, али мэнэ һаяар хүдэлю[...] хөөр һэльбэн заһагдажа байна гэж[...] эксперт заагаһан байгаа. Мүнөө [...] Майнкуртэ байгаа немецкэ химич[...] завод дээрэ 3 700 хүн хүдэлмэри[...] байна. Энэ завод химикали бүтээн [...] гадаг байна, тиэд сэрэгэй зорилгод[...] хэрэглэгдэжэ хүсэд болохо юм гэнэ.

Яв[...] арал дээрэхи байдал

ДЕЛИ, декабриин 31. (ТАСС). Бан[...]унгын оршондо англо-энэдхэг частьнууд болон индонезиецүүдэй хоорондо тулалдаанууд боложо үргэлжэлһөөр гэжэ Делиин радио дамжуулна. Английск автоколоннуудта зэбсэглэгдэнүүдые хэжэ үргэлжэлһөөр байһан хадань, английскэ сэрэгэй командовани болбол Бандунг шоссей дээрэ айхабтар шанга һахюул табиба. Английска сэрэгэй полици хадаа английска транспортнуудта һуулэй долголонгууды хэхэдэнь хабаадалсаһан хүнүүдые айхабтар шангаар бэдэржэ байһан зантаа. Нилээд олон арестнууд болоһон байна.

Индо Хитадта болоһо байгаа дайнай ябуулганууд

ЛОНДОН, январиин 2. (ТАСС). Лондонско радиогой дамжуулхань хадаа, Индо-Хитадһаа абтаһан англо-французска мэдээсэлэй ёһоор, Сайгонһаа хойгуур аннамитска отрядуудта эсэргүү дайнай ябуулганууд аяар хэдэн үдэр соо үргэлжэлжэ байна гэнэ.

Индонезидэхи байда[...]

ДЕЛИ, январиин 2. (ТАСС). Семаранг[...]да дахяад дайн сэрэг боложо эх[...] гэжэ Делиин радио мэдээсэнэ. Тус гор[...] заха газараар англо-энэдхэг частьн[...] болон индонезиецүүдэй хоорондо [...] хабтар ехэ буудалдаан боложо байна.

Суматра аралай хойто захада дай[...] гүйлай ехэ буһалгаан боложо зах[...] гэнэ.

ЛОНДОН, январиин 2. (ТАСС). Һүүлэй мэдээсэлэй ёһоор, мүнөөдэр Батави[...] тар шэнэ полици болон индонези[...] лэй хоорондо тулалдаан болобо гэж[...] лондонско радио дамжуулна. Тэндэ [...] байлдаан аяар хэдэн олон час соо [...] гэлжэлжэ байна. Буу барижа ябаһан[...] гаа түлөө харюусалгатай байха тр[...] улад зониие эртэнһээ һэргэйлһэн [...] носхолнууд Батавида няагданхай.

Семарангын оршондо индонезиецүү[...] хадаа өөһэдынгөө сэрэгүүдые сугл[...] ахилаа, тиэд английска сэрэгүүдые [...] манлайлагша хадаа эндэхи хяга[...] өөрынгөө гарта барижа шадаха [...] гэжэ тухайлна.

Манай республикын һонин

ФРОНТОВИГУУДЫЕ ХАЛУУНААР УГТАБА

Һаяхан Хэжэнгын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоздо (түрүүлэгшэнь нүхэр Мангатаев) Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда хабаадагшадые угталган болоо. Энэ олон зон сугларжа, «халуун байлдаан ба яажа дайсанаа дараһан тухай» фронтовигуудай хөөрэлдөө һонирхолтойгоор шагнабад.

Колхознигуудай үмэнэһөө фронтовигуудые нүхэр Мангатаев халуунаар амаршалаа.

Тус колхозой правлени Эсэгэ ороноо хамгаалаад гэртээ бусажа ерэһэн колхознигуудые элеэ хоолоор хүсэд хангаһан ба 1941—45 онуудай турша соо тэдэнэй бүлэнэрые саг үргэлжэ хэрэгтэй юумэнүүдээрнь хангадаг байһан юм.

Халуун анхаралаар хүреэлнэ

Закграйн аймагай социальна хангалтын таһаг (даагшань нүхэр Филиппенко) Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай инвалидуудта халуун анхаралтайгаар хандана.

Үнгэрһэн 1945 оной турша соо тэдэндэ 13 үхэр, 107 толгой хони ямаа, 48 паршоонхо үгэһэн, мүн 2191 кубометр түлеэ, 1008 тэргэ үбһэ асаржа буулгаһан ба 2877 килограмм хартаабха овощь, 100 центнер гурил, 111 паар гутал гэхэ мэтэ олон юумэнүүдые туһаламжа болгон үгэһэн байна. 219 байра заһабарилагдаһан, 11 гэр шэнээр барижа үгтэһэн байха юм.

Тэрэшэлэн Бичурын аймагай социальна хангалтын таһаг (даагшань нүхэр Перелыгин) 290 үхэр, хони ба ямаанууд, 484 паар гадар хубсаһа, 99 паар гутал 100 килограмм сахар үгэһэн ба 371 тэргэ үбһэ, 789 кубометр түлеэ гэртэнь асаржа буулгаһан байна.

Челябинска металлургическа заводой хүдэлмэришэд өөһэдтөө хоёр хоёр комнатотой, кухнитай, кладовойтой ба верандатай гэрнүүдые барина.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хүдэлмэришэдэй бариһан гэрнүүд.

В. Георгиевай фото

Санашан-чемпион гэһэн нэрэзэргэ олгогдобо

Һаяхан Улан-Удэдэ үнгэргэгдэһэн эдир залуушуулай сэнын эстафетада городой 160 гаран һурагшад хабаадалсаба.

Мүрысөөнэй комиссяар гаргагдаһан дүнгүүдэй ёһоор хүбүүдэй командануудай дундаһаа паровозо-бүтээлгын заводой 68-дахи һургуулиин команда түрүү һуури эзэлбэ, хоёрдохи һуури—ажалай резервын һургуулиин команда гурбадахи һуури—нэгэдэхи һургуулиин команда эзэлһэн байна.

Басагадай командануудай дундаһаа 66-дахи һургуулиин команда түрүү һуури эзэлбэ, хоёрдохи һуури—пелучилищын команда ба гурбадахи һуури—ажалай резервын һургуулиин команда эзэлһэн байна.

Мүн өөһэд хоорондын мүрысөөндэ 68-дахи һургуулиин һурагша нүхэр Овчинников 10 модоной талые 51 минута 40 секунда соо ябажа түрүү һуури эзэлэн городой чемпионой нэрэзэргэ олобо. Табан модоной талые 23 минута 25 секунда соо ябажа мүн тэрэ һургуулиин һурагша нүхэр Максимов городой чемпион болобо.

ТАРИЛГЫН МАШИНА ЗЭМСЭГҮҮДЫЕ ЗАҺАБАРИЛНА

НОВО-СЕЛЕНГИНСК. (Телефоноор абтаба). 1946 оной хабарай тарилгада бэлэдхэлые хаһа болзор соонь эхилээд, хамаг бүхы хүдэлмэреэ амжалтатайгаар ябуулжа байһан аймагай түрүү колхозууд хүдөө ажалай машина зэмсэгүүдэй заһабарилгые түргэн ба эрхим шанартайгаар үнгэргэжэ байна.

Загастайн сомоной Сталинэй нэрэмжэтэ колхоз тарилгада хэрэглэгдэхэ хүдөө ажалай машина зэмсэгүүдэй заһабарилгые хаһа соонь эхилһэн юм. Тиигэжэ энэ артель 11 плуг, 3 сеялко мэтын машина зэмсэгүүдые һайн шанартайгаар заһабарилжа бэлэн болгоо. Тус колхозой түмэршэ дархашуул машина зэмсэгүүдэй заһабарилгые байгуулагдаһан болзорһоо урид, эрхим шанартайгаар дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөндэ үргэн далайсалтайгаар оролсонхой.

Тэрэшэлэн үбэлэй агротехническа хэмжээ-ябуулганууды һайн шанартайгаар үнгэргэхын түлөө эндэхид шуун тэмсэжэ байна. Дүүрээ бэшэ мэдээгээр 27 гектарта саһа тогтоожо, поли дээрэ 730 шарга шабхэ гаргаһан, 26 центнер үнэһэ, 15 центнер шубуунай аргал суглуулһан байха юм.

Хабарай тарилгада бэлэдхэлэй бүхы хүдэлмэринүүд эмхитэйгээр үнгэргэгдэжэ захаланхай. Хомут тоногуудые заһабарилха хүдэлмэридэ дүршэлтэй колхознигууд элсүүлэгдэбэ. Эдэнэр хуушан хомуут тоногуудые һэльбэн заһабарилжа һайн шанартайгаар бэлэдхэнэ.

Ерэхэ жэлдэ үндэр баян ургаса хуряажа. Эхэ ороноо эрхим шанартай таряа талха элбэг ехээр үгэхын түлөө Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд бултадаа тэмсэнэ.

Харюусалгата редактор Ц. Г. ГАЛСАНО[...]

РЕДАКЦИ ба ХЭБЛЭХЭ ГАЗАРАЙ АДРЕС: г. Улан-Удэ, ул. Ленина 35. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ Үнэн). ТЕЛЕФОНУУД: ответ. редактора—23. АТС—1-80; зам. редактора—7-89; ответ. секретаря—3-23; отделов: партийной жизни и промышленности—7-89; сельского хозяйства—6-03; писем и переводов —6-03 (2 зв.); об'явлений 2-64 (2 зв.).

Н—00521 Типография Государственного газетного издательства при СНК БМАССР.